

◆ معرفی پژوهشکده‌ی آمار

- پیش‌گفتار ۱
- اهداف، وظایف و نیروی انسانی ۳
- معاونت پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار ۹

◆ فعالیت‌های گروه‌های پژوهشی و آموزشی

- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی ۱۳
- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و
روش‌های آماری ۲۱
- طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و
اطلاع‌رسانی ۳۳
- عملکرد خدمات آموزشی پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۹۹ ..... ۴۰

◆ انتشارات، کتابخانه، مجله‌ها

- سمینارها، نشست‌های تخصصی و سخنرانی‌های علمی ۴۷
- مشارکت در رویدادهای علمی و همکاری با مجامع علمی ۶۱
- گروه امور مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار ۷۱
- گروه امور مجله و انتشارات پژوهشکده‌ی آمار ۷۵
- فعالیت‌های کتابخانه، اطلاع‌رسانی و روابط عمومی ۸۵

پژوهشکده‌ی آمار

تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان باباطاهر، خیابان سرتیپ فکوری،
شماره‌ی ۱۴۵
کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۹۱۱
تلفن: ۳-۴۴۰-۸۸۶۳۰
رایانشانی: info@srtc.ac.ir
وب‌گاه: www.srtc.ac.ir

◆ طراحی و صفحه‌آرایی:

طاهره امینی

◆ طرح جلد:

ساناز مهندسی

پیش‌گفتار

پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان بازوی پژوهشی مرکز آمار و نظام آماری کشور از سال ۱۳۷۸ تا کنون تمام توان خود را برای ارتقای کمیت و کیفیت این دانش در طی این سال‌ها به کار بسته است. این مجموعه با توجه به خلأهای جدی موجود در حوزه‌ی آموزش کارکنان شاغل در واحدهای تولیدکننده و فعالان حوزه‌ی آمار رسمی فعالیت‌های گسترده‌ای را هم برای آموزش‌های کوتاه‌مدت حوزه‌ی آمار رسمی انجام می‌دهد. پژوهشکده‌ی آمار خود را مأمور در رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری کشور و تولید و گسترش مستمر دانش در این حوزه می‌داند. اگرچه در طی سال‌های اخیر پژوهشکده‌ی آمار ناخواسته با چالش‌هایی رو به رو شد که همکاران متعهد و پرتلاش پژوهشکده‌ی آمار به‌صورت شبانه‌روزی، تمام همت خود را برای غلبه بر چالش‌ها و ارتقای سطح کیفی فعالیت‌های این مجموعه با اجرای طرح‌های پژوهشی در چارچوب نیازهای نظام آماری کشور، برگزاری دوره‌های آموزشی، حمایت از انتشار کتاب و مقالات پژوهشی صرف کرده‌اند. پژوهشکده‌ی آمار از ابتدای تأسیس تا پایان سال

۱۴۰۰، طراحی، اجرا و انتشار ۳۶۳ طرح پژوهشی (۲۸۹ طرح داخلی و ۷۴ طرح بین‌المللی) را بر عهده داشته، همچنین تألیف و ترجمه‌ی ۲۳ جلد کتاب، برگزاری ۵۸۰ دوره‌ی آموزشی داخلی و ۳۲ دوره‌ی آموزشی بین‌المللی، ۵۶ سخنرانی، ۲۸ وبینار، انتشار ۳۲ شماره از نشریه‌ی علمی «مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران» و نیز انتشار ۱۶ شماره از نشریه‌ی علمی «مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران» را در طول مدت ۲۳ سال فعالیت در کارنامه خود دارد.

در سال ۱۴۰۱ و در پژوهشکده‌ی آمار ۲۰ طرح پژوهشی آغاز یا به اتمام رسیده است. همچنین، برگزاری ۱۱ کارگاه و ۲ دوره‌ی آموزشی؛ ۶ نشست

تخصصی و وبینار با همکاری نهادهای و مؤسسات علمی؛ چاپ و ارائه‌ی ۱۳ مقاله‌ی علمی در مجلات و کنفرانس‌های داخلی و خارجی، انتشار ۱۲ مقاله در یک شماره از نشریه‌ی علمی «مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران» و نیز انتشار ۱۲ مقاله در یک شماره از نشریه‌ی علمی «مجله‌ی بررسی‌های آماری رسمی ایران»، انتشار دو نسخه کتاب و همچنین انتشار ۲ گزارش تحلیلی را می‌توان به عنوان بخشی از مجموعه فعالیت‌های این پژوهشکده، در سال پیش، نام برد. این مجموعه با انعقاد ۲ تفاهم‌نامه و قرارداد همکاری، مشارکت و همکاری در برگزاری همایش‌ها، وبینارها و میزگردهای تخصصی با سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در سال ۱۴۰۱ فعالیت‌های خود را دنبال نمود. همچنین در سال ۱۴۰۱ یک جلسه‌ی کمیسیون دائمی و هیئت امنای پژوهشکده‌ی آمار تشکیل شد. لازم است در اینجا از اعضای هیئت علمی، کارشناسان و کارکنان پژوهشکده و همه‌ی کسانی که به نحوی در تحقق برنامه‌های سال ۱۴۰۱ کوشا بوده‌اند کمال تشکر را داشته باشیم.

همچنین پژوهشکده‌ی آمار در قالب کارگروه تخصصی محور آموزش و پژوهش برنامه‌ی ملی چهارم توسعه‌ی آمار کشور با بهره‌گیری از دانش و

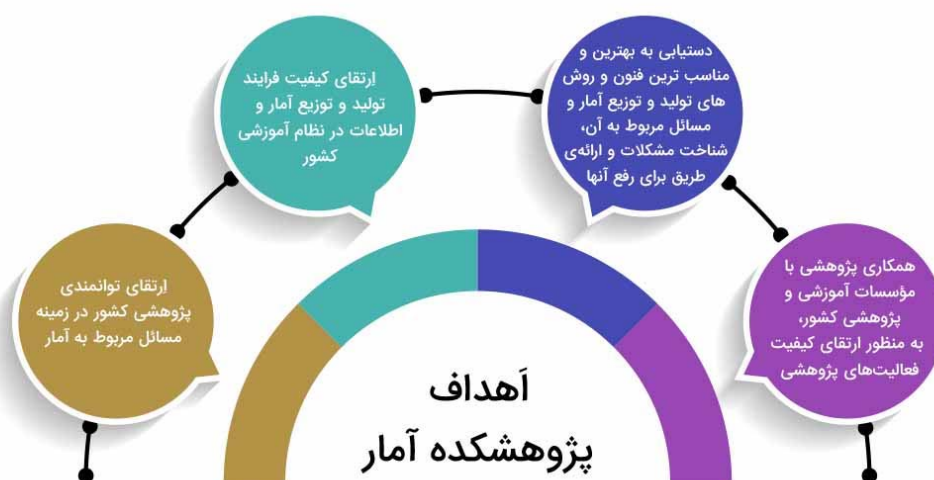
تجربه‌ی همکاران خود سال گذشته تلاش کرد تا برنامه‌ای مدون و دقیق در راستای سیاست‌های کلان و راهبردی برنامه هفتم توسعه‌ی کشور، برای پوشش نیازها و رفع کاستی‌های آموزش و پژوهش نظام ملی آمار رسمی تدوین نماید. بر مبنای همین برنامه و البته برنامه‌ی راهبردی پژوهشکده در سال ۱۴۰۲، به ویژه با فعال کردن شورای راهبری آموزش و پژوهش (که پژوهشکده‌ی آمار دبیرخانه‌ی آن است)، اقدام و فعالیت خواهد کرد. همچنین در همین راستا و در چارچوب برنامه‌های دقیق این پژوهشکده در نظر دارد در سال جاری نیز ضمن ادامه‌ی فعالیت‌ها و برنامه‌های سال‌های گذشته در راستای برنامه‌ها و فعالیت‌های مرکز آمار ایران و نظام آماری کشور و به ویژه در همین راستا برگزاری کارگاه آموزشی با همکاری سازمان‌های بین‌المللی در زمینه‌ی سرشماری ثبتی مینا و سایر فعالیت‌های مرتبط با این اقدام مهم برنامه‌ریزی شده است. لذا امیدوار هستیم در حوزه‌ی وظایف بتوانیم با گام‌های استوار در جهت تحقق اهداف و برنامه‌های تعیین‌شده و اعتلای جایگاه پژوهشکده در نظام علمی و پژوهشی کشور موفق باشیم.

دکتر اشکان شباک
رئیس پژوهشکده‌ی آمار

اهداف، وظایف و ارکان

پژوهشکده‌ی آمار با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی و به‌منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی نظام آماری در حوزه‌ی آمار و اطلاعات در سال ۱۳۸۷ تأسیس شد. اهداف کلی از تشکیل پژوهشکده‌ی آمار را می‌توان به شرح ذیل اعلام کرد:

در ادامه، و با توجه به خلأهای جدی موجود در حوزه‌ی آموزش کارکنان شاغل در واحدهای تولیدکننده آمار و فعالان حوزه‌ی آمار رسمی، پژوهشکده‌ی آمار با کسب مجوزهای لازم فعالیت‌های گسترده‌ای را برای ارائه‌ی آموزش‌های کوتاه‌مدت حوزه‌ی آمار رسمی آغاز نمود.

در سال ۱۳۹۸، کارگروه تدوین چشم‌انداز و مأموریت پژوهشکده‌ی آمار ضمن بررسی فعالیت‌های گذشته و اجرای مطالعات لازم برای آغاز تدوین برنامه‌ی استراتژیک این پژوهشکده، چشم‌انداز ذیل را به هیئت رئیسه پیشنهاد نمود.

چشم‌انداز:

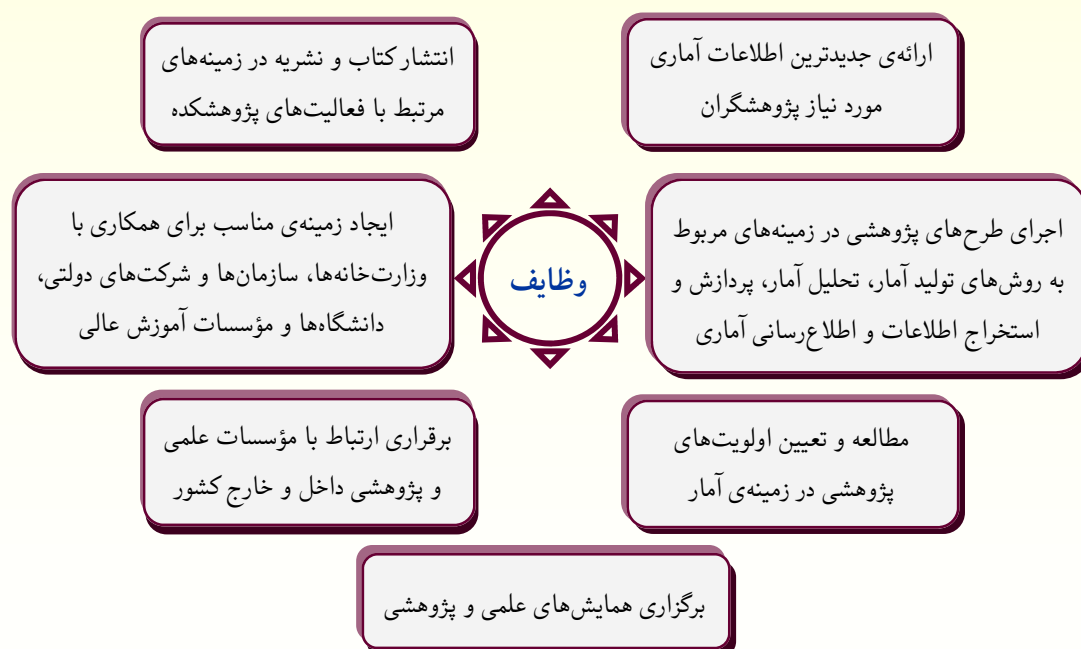
ما مهم‌ترین پشتیبان علمی نظام آماری ایران با جایگاه برتر پژوهش و آموزش آمار رسمی در آسیا هستیم.

مأموریت:

پژوهشکده‌ی آمار مأموریت خود را رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری ایران و تولید و گسترش مستمر دانش در حوزه آمار می‌داند.

با تصویب هیئت رئیسه‌ی پژوهشکده‌ی آمار، این چشم‌انداز و مأموریت مبنای تدوین برنامه‌ی استراتژیک پژوهشکده RVHV، VTJ.

پژوهشکده برای دستیابی به اهداف خود **وظایف** مهمی بر عهده دارد که در زیر به آن اشاره می‌شود.

سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های کلی پژوهشکده برگرفته از تصمیمات و مصوبات ارکان پژوهشکده است. ارکان پژوهشکده‌ی آمار عبارت‌اند از:

هیئت امناء، رئیس پژوهشکده و شورای پژوهش، که در ادامه به اختصار به عملکرد آن‌ها می‌پردازیم.

هیئت امناء بالاترین رکن تصمیم‌گیری پژوهشکده است. هیئت امناء مرکب از رئیس سازمان برنامه و بودجه‌ی کشور به‌عنوان رئیس هیئت امناء، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده‌ی تام‌الاختیار او، رئیس مرکز آمار ایران، رئیس پژوهشکده به‌عنوان دبیر هیئت امناء و سه تا پنج تن از شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور است. از جمله وظایف و اختیارات هیئت امناء، تصویب سازمان اداری پژوهشکده بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، بررسی و تصویب بودجه‌ی پژوهشکده که از طرف رئیس پژوهشکده پیشنهاد می‌شود، تصویب حساب‌ها و ترازنامه‌ی سالانه‌ی پژوهشکده، تصویب نحوه‌ی وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، تعیین حسابرس و خزانه‌دار برای پژوهشکده، پیشنهاد آیین‌نامه‌ی مالی و معاملاتی پژوهشکده در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب، تعیین خط مشی علمی و حدود فعالیت‌های پژوهشکده و ارائه‌ی آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب نهایی و بررسی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده است که اجرای این وظایف با کمک

کمیسیون دائمی هیئت امناء به‌عنوان بازوی اجرایی آن صورت می‌گیرد. کمیسیون دائمی هیئت امناء به‌عنوان بازرس اجرایی هیئت امناء مسئول بررسی اولیه‌ی گزارش‌های رئیس پژوهشکده و دستور جلسات هیئت امناء است.

در سال ۱۴۰۱ کمیسیون دائمی و هیئت امنای پژوهشکده‌ی آمار با تشکیل یک جلسه ضمن بررسی فعالیت‌های پژوهشکده‌ی آمار با اعلام حمایت از جهت‌گیری‌های مربوط به دو حوزه‌ی پژوهش و آموزش، مواردی را مورد تأیید قرار دادند.

رئیس پژوهشکده، رکن دیگر از مجموعه ارکان پژوهشکده‌ی آمار است، که نماینده‌ی قانونی پژوهشکده در مراجع حقیقی و حقوقی است، از بین اعضای هیئت علمی، توسط رئیس مرکز آمار ایران معرفی و پس از تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با حکم رئیس مرکز آمار ایران منصوب می‌شود. رئیس پژوهشکده دارای وظایف و اختیاراتی از جمله اداره و هدایت امور پژوهشکده و نظارت بر حسن اجرای همه‌ی فعالیت‌های آن، اخذ اولویت‌های پژوهشی در زمینه‌ی آمار کاربردی از مراجع ذی‌صلاح به‌منظور اجرای طرح‌های پژوهشی و ارائه‌ی آن به شورای پژوهشی، پیشنهاد تشکیلات پژوهشکده به هیئت امناء برای تصویب، صدور احکام مدیران پژوهشکده بر اساس تشکیلات مصوب، امضای قراردادهای اسناد مالی و اداری، تنظیم و پیشنهاد بودجه‌ی سالانه و تفصیلی به هیئت امناء برای تصویب،

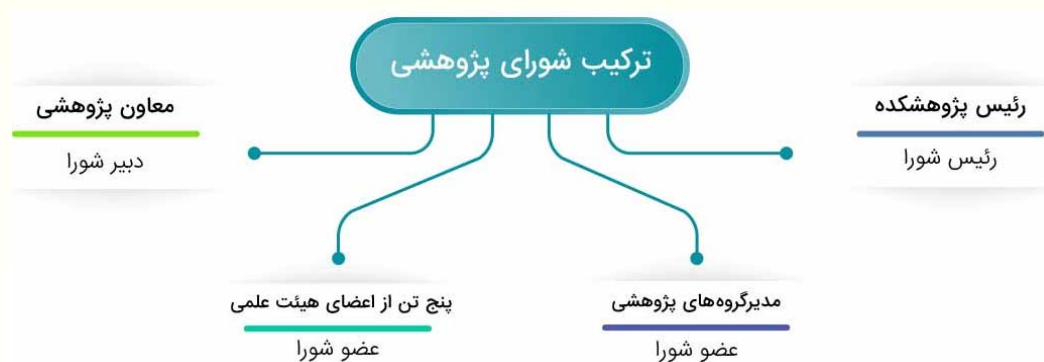

تنظیم و پیشنهاد برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت پژوهشکده به هیئت امنا، ارسال صورت‌جلسه‌های هیئت امنای پژوهشکده به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران و ارائه‌ی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده به هیئت امنا، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران است.

شورای پژوهشی به‌عنوان یکی دیگر از ارکان پژوهشکده جهت‌گیری‌های پژوهشی را در راستای اهداف پژوهشکده و در قالب طرح‌های پژوهشی ترسیم می‌نماید. تصویب طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی، نظارت بر کیفیت و حسن اجرای طرح‌های پژوهشی، نظارت بر انتشار کتاب‌ها و نشریه‌های پژوهشی، بررسی نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی و پژوهشی، تعیین خط‌مشی پژوهشکده برای ارتباط علمی با سایر مراکز آموزشی- پژوهشی در محدوده‌ی ضوابط و مقررات کشور و ارزیابی نتایج فعالیت‌های پژوهشی در طول یک‌سال از جمله وظایف و اختیارات این شورا است. در سال ۱۴۰۱، یک جلسه‌ی شورای پژوهشی در

پژوهشکده‌ی آمار تشکیل شد و مواردی همچون بودجه‌ی مربوط به طرح‌هایی که نیاز به مصوبه‌ی شورای پژوهشی پژوهشکده‌ی ندارند، و داوری کتاب‌های ترجمه و ارسال‌شده برای پژوهشکده‌ی آمار همچنین طرح‌های برون‌سازمانی پژوهشکده‌ی آمار در دو سال اخیر که قرارداد همکاری با سازمان‌های مربوط داشتند، را مورد بررسی قرار دادند.

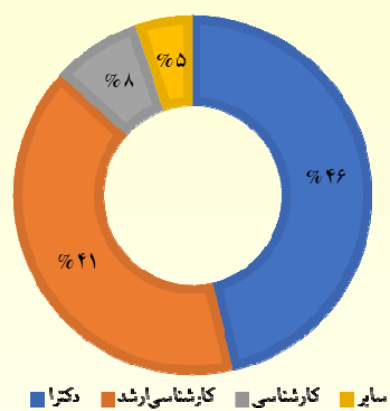
سیاست‌های کلی و جهت‌گیری‌های اساسی

- ◀ همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در راستای گسترش آمار رسمی؛
- ◀ همکاری با سازمان‌ها و انجمن‌های داخلی و بین‌المللی فعال در زمینه‌ی آمار، اقتصاد و جمعیت؛
- ◀ توسعه‌ی همکاری با نهادهای بین‌المللی حوزه‌ی آمار رسمی از طریق:
  - برگزاری دوره‌های بین‌المللی
  - تبادل تجربیات با سایر کشورها
  - اعزام یا میزبانی از گروه‌های مطالعاتی.
- ◀ ظرفیت‌سازی در نظام آماری کشور از طریق توسعه‌ی دوره‌های آموزشی و استفاده از مشاورین بین‌المللی؛
- ◀ تأمین نیازهای پژوهشی نظام آماری از طریق اجرای طرح‌های تحقیقاتی مشترک با مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها؛
- ◀ تقویت بنیه‌ی مالی پژوهشکده؛
- ◀ توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی نظام جامع آماری برای دستگاه‌ها؛
- ◀ توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی طرح‌های ملی و محاسبه‌ی حساب‌های اقماری؛
- ◀ توسعه‌ی آمارهای ثبتي و اجرای سرشماری ثبتي مينا؛
- ◀ توسعه‌ی ظرفیت‌های آماری دستگاه‌های اجرایی و تولیدکنندگان آمار در استان‌ها.

نیروی انسانی

سطح تحصیلی کارکنان پژوهشکده‌ی آمار

در سال ۱۴۰۱، تعداد ۱۳۶ نفر با پژوهشکده‌ی آمار همکاری داشته‌اند که از این تعداد، ۳۵ نفر کارکنان شاغل در پژوهشکده و ۱۰۱ نفر دیگر را پژوهشگران خارج از آن تشکیل می‌دهند.

معاونت پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار

معاونت پژوهشی به‌عنوان یکی از ارکان پژوهشکده‌ی آمار متولی فرهنگ‌سازی، ظرفیت‌سازی، توسعه قابلیت‌ها، شبکه‌سازی و تولید ایده در حوزه پژوهش است. این معاونت در اجرای اهداف و مأموریت‌های پژوهشی و امور راهبردی پژوهشکده، وظیفه برنامه‌ریزی و پشتیبانی علمی و فنی امور پژوهشی پژوهشکده را برعهده دارد و به دنبال آن است که با بهره‌گیری از تمامی ظرفیت‌های همکاران به‌ویژه اعضای هیئت علمی و پژوهشگران پژوهشکده‌ی آمار زمینه بسط پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حوزه‌های مختلف آماری از جمله آمار رسمی کشور را پیگیری نماید. فعالیت‌های این معاونت از طریق سه گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی، طرح‌های فنی و روش‌های آماری، و پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی انجام می‌شود.

اهم وظایف این معاونت به شرح زیر است:

- ♦ اداره و نظارت بر حسن اجرای تمام امور پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار مطابق با مصوبات، مقررات و آئین‌نامه‌های مربوطه؛
- ♦ اولویت‌بخشی به نوآوری در حوزه‌ی پژوهش‌های کاربردی مورد نیاز حوزه‌ی آمار رسمی کشور؛
- ♦ توسعه، تقویت و هدایت طرح‌های پژوهشی مصوب با اولویت پژوهش‌های کاربردی هدفمند و مبتنی بر برنامه راهبردی پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ کنترل و نظارت بر فرآیندهای پژوهشی مؤسسه بر اساس تقویم تعیین‌شده در پیشنهاد پروژه‌های مصوب پژوهشی و تحقیقاتی؛
- ♦ ارزشیابی فعالیت‌های پژوهشی و ارزیابی عملکرد پژوهشی سالانه پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور ارائه به رئیس پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ ایجاد ارتباط لازم با مؤسسات پژوهشی و آموزشی به منظور همکاری در امور پژوهشی و مبادله خدمات علمی؛
- ♦ همکاری در ارائه خدمات علمی، فرهنگی و اجتماعی، برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های علمی و همایش‌ها، و اجرای مفاد قراردادهای تحقیقاتی بین پژوهشکده‌ی آمار و سایر مؤسسات داخلی و بین‌المللی؛

- ◆ برنامه‌ریزی به‌منظور استفاده اعضای هیئت علمی از فرصت‌های مطالعاتی داخل و خارج از کشور برابر ضوابط؛
  - ◆ همکاری در تهیه برنامه راهبردی پژوهشکده‌ی آمار و ارائه اهداف و تعیین اولویت‌های پژوهشی در قالب برنامه‌های میان‌مدت و بلندمدت؛
  - ◆ شناسایی و تعریف موضوعات و برنامه‌های علمی- پژوهشی مشترک در قالب هسته‌های پژوهشی و برنامه‌ریزی به‌منظور تأمین امکانات و تخصیص اعتبار لازم برای تعامل علمی- پژوهشی؛
  - ◆ کنترل، نظارت و حمایت از پایان‌نامه‌ها و نحوه مشارکت اعضای هیئت علمی در راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌ها؛
  - ◆ انجام تمام اقدامات لازم به‌منظور برگزاری شوراهای تخصصی و پژوهشی (بر اساس آیین‌نامه داخلی مصوب).
- در زمستان سال ۱۴۰۱ سرکار خانم دکتر روشنگر علی‌اکبری صبا به‌عنوان معاون پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار فعالیت داشته و وظایف محول شده را به همراه کارشناسان پژوهشکده‌ی آمار به انجام رسانده‌اند.

معرفی همکاران معاونت پژوهشی

خانم دکتر روشنک
علی اکبری صبا، سرپرست
معاونت پژوهشی
پژوهشکده‌ی آمار، بهمن و
اسفند ۱۴۰۱

آقای حسن نصیرپور،
کارشناسی روابط
عمومی، مسؤل دفتر
معاونت پژوهشی؛

آقای سید حسین
طباطبایی، کارشناسی
ارشد زبان شناسی و
کارشناس معاونت
پژوهشی

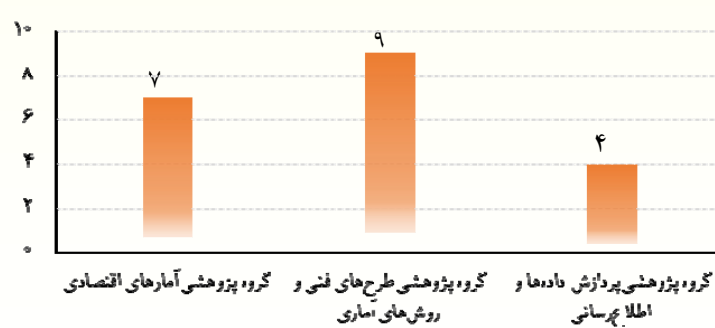

طرح‌های پژوهشی

پژوهشکده‌ی آمار فعالیت‌های خود را در قالب اجرای طرح‌های پژوهشی در سال ۱۴۰۱ پیگیری نموده است. تعداد ۲۰ طرح پژوهشی داخلی در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار داشته است. که از این تعداد ۶ طرح در سال ۱۴۰۱ آغاز شده و ۵ طرح از تعداد طرح‌های در دست اجرا از سال‌های قبل نیز پایان یافته است. در ادامه عناوین و خلاصه‌ی هریک از این طرح‌ها به تفکیک گروه‌های پژوهشی ارائه می‌شود.

تعداد طرح‌های پژوهشی اجرا شده و در دست اجرا در سال ۱۴۰۱ به تفکیک گروه‌های پژوهشی

معرفی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار متشکل از کارشناسانی مجرب و با تجربه از رشته‌های اقتصاد و جمعیت‌شناسی به‌منظور رفع نیاز حوزه‌های جمعیتی و اقتصادی کشور هر سال با تمام توان خود برای تحقق اهداف از پیش تعیین‌شده گام برمی‌دارد. در زیر به مهم‌ترین این اهداف اشاره شده است:

- اجرای طرح‌های پژوهشی در زمینه‌های اقتصادی برای پاسخگویی به نیازهای آماری پژوهشگران و سیاست‌گذاران،
- انجام مطالعات و محاسبات در حوزه‌ی حساب‌های اقماری،
- مطالعه‌ی توصیه‌های بین‌المللی در زمینه‌های مرتبط با حساب‌های ملی و انطباق آن با مقتضیات کشور،
- همکاری با مرکز آمار ایران در زمینه‌ی طرح‌های حساب‌های ملی.

معرفی اعضای گروه

آقای تقی ترابی، دکترای
اقتصاد، مشاور گروه
پژوهشی آمارهای
اقتصادی

آقای محمد غلامی
کارشناسی ارشد اقتصاد و
کارشناس پژوهشی؛

آقای ایوب فرامری؛
دکترای اقتصاد، عضو
هیئت علمی؛

خانم منا ربیعی کارشناسی
ارشد اقتصاد و کارشناس
پروژه‌ای گروه پژوهشی؛

خانم مهنوش میرمحمد؛
کارشناسی ارشد
جمعیت‌شناسی و کارشناس
پژوهشی؛

آقای مهدی نقی‌خانی، دکترای
علوم‌شناختی و کارشناس
پژوهشی؛

گزارش سالانه
۱۴۰۱

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۱- تهیه و تدوین جداول داده- ستانده ICT برای سال ۱۳۹۹

۲- سنجش اقتصاد دیجیتال برای سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۹

۳- سنجش اقتصاد فضا

۴- تهیه حساب اقماری گردشگری

۵- تهیه حساب تولید اقتصاد حوزه‌ی روستایی ایران

۶- نظارت بر طرح موجودی سرمایه استان زنجان

۷- تهیه‌ی حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۹

معرفی طرح‌ها

۱- تهیه و تدوین جداول داده- ستانده ICT برای سال ۱۳۹۹

در طی چند دهه‌ی گذشته، اقتصاد، فرهنگ و امنیت ملی محورهای کلیدی برنامه‌ی توسعه‌ی اغلب کشورها بوده‌اند. در سالیان اخیر، کشورها در برنامه‌های توسعه‌ی خود به فناوری‌های نوین مانند فناوری نانو، زیست‌فناوری و فناوری اطلاعات و ارتباطات و موضوعاتی مانند توسعه‌ی پایدار، محیط زیست و سرمایه‌ی انسانی نیز توجه ویژه‌ای داشته‌اند. در این میان، فناوری اطلاعات و ارتباطات به‌عنوان یک فناوری مهم در اقتصاد جهان امری پذیرفته شده است.

سنجش و پایش عملکرد جامعه‌ی اطلاعاتی و ارتباطی جمهوری اسلامی ایران و بررسی تأثیرات فناوری اطلاعات و ارتباطات در دستیابی به اهداف توسعه‌ی ملی و بخشی، موضوعی است که در طی سالیان اخیر مورد توجه سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران کشور بوده است و از این‌رو، تولید داده‌ها و آمارهای دقیق و قابل مقایسه، سامان‌دهی و انجام مستمر این پایش و ارائه‌ی گزارش‌های تحلیلی آن به مراجع ذی‌ربط، برای ارزیابی شاخص‌ها و وضعیت، در ابعاد ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، نظام پایش شاخص‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات امری ضروری است. اجرای

این طرح پژوهشی با همکاری مرکز آمار ایران و سرمایه‌گذاری وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات در دی‌ماه سال ۱۳۹۹ آغاز شده و مجری این طرح پژوهشی، آقای محمد غلامی کارشناس گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار بوده است.

۲- سنجش اقتصاد دیجیتال برای سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۹

همگام با رشد سریع اینترنت در اوایل دهه ۱۹۹۰، چشم‌انداز فرآیند دیجیتالی شدن گسترش پیدا کرده و نحوه کارکرد کسب‌وکارها و تعامل آنها با مصرف‌کنندگان را دچار تحول کرده است. با توجه به گستردگی و تنوع نوآوری‌ها و ابداعات، اقتصاد کشور به روش‌های مختلف وابسته به ابزارهای دیجیتال و اینترنت گشته است. سرعت این تغییرات به نحوی است که به هیچ وجه حتی در چند سال گذشته هم قابل پیش‌بینی نبود. ابزارهای نوین دیجیتال باعث شده‌اند تا نحوه کار، ارتباط، خرید و فروش کالاها، خدمات و انجام کارهای روزمره دچار تغییرات بنیانی شود. از این رو سنجش آثار دیجیتالی شدن برای درک کلیت اقتصاد با توجه به افزایش وابستگی کسب‌وکارها و مصرف‌کنندگان به محصولات و خدمات دیجیتال به صورت امری ضروری درآمده است.

سنجش درست و صحیح جریان‌های اقتصادی برای سیاست‌گذاری اهمیت زیادی دارد و کمک می‌کند تا سیاستمداران کارایی عملکردهای خود را در صحنه واقعی اقتصاد مشاهده کنند. تقاضا برای اطلاعات جدید و توسل به ابزارهای نوین سنجش به‌خصوص در مقولات نوینی مانند

اقتصاد دیجیتال به دلیل نقش فزاینده آن در زندگی روزمره و سرعت تغییرات در این حوزه بسیار زیاد است. این گزارش اولین برآورد از سهم اقتصاد دیجیتال بر اساس مطالعات گسترده و روش‌های متداول در حساب‌های ملی و بین‌المللی است. بر اساس این آمار درکی عمیق‌تر از میزان و اهمیت اقتصاد دیجیتال حاصل می‌شود که می‌تواند به سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و پژوهشگران کمک کند تا بتوانند تصمیم‌هایی درست در مواجهه با این پدیده به‌روز اقتصادی بگیرند. به طور حتم این طرح گامی مهم به سمت تدوین حساب اقماری دیجیتال محسوب می‌شود.

در مطالعه حاضر مفهوم خدمات دیجیتال، اقتصاد پلتفرم، اقتصاد اشتراکی و اقتصاد گیگ این مفاهیم از زاویه‌های مختلف مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. این مطالعه همچنین شامل چارچوب سنجش اقتصاد دیجیتال است و در آن داده‌های اقتصاد دیجیتال و سهم آن در اقتصاد ایران ارائه شده است. اجرای این طرح پژوهشی با همکاری وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات در اسفند سال ۱۳۹۹ آغاز شد. مجری این طرح پژوهشی، آقای محمد غلامی‌کارشناس گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار است.

۳- سنجش اقتصاد فضا

اقتصاد فضا دارای گستره‌ای وسیع با مرزهایی است که شناسایی آنها به واقع دشوار است. صنعت فضایی جهانی شامل طیف گسترده‌ای از بخش‌ها و شرکت‌ها (دولتی و خصوصی) بوده به نحوی که تعریف دقیق آن بسیار دشوار است. پیچیدگی ارائه یک تعریف دقیق در چند دهه‌ی

گذشته افزایش یافته است، زیرا سیستم‌های فضایی نقشی فزاینده‌ای در عملکرد جوامع مدرن، توسعه اقتصادی و استراتژی‌های آنها بازی می‌کنند. از آنجایی که نوآوری‌های علمی و فناوری در دسترس قرار می‌گیرند، سیستم‌های فضایی همچنین هدایت‌گر رشد اجتماعی و اقتصادی هستند.

در حقیقت، فناوری‌های فضایی به سادگی برای کاوش و بررسی فضا استفاده نمی‌شوند، بلکه در حال تبدیل شدن به دارایی‌های اساسی رشد اقتصادی کشورها هستند. امروزه، برنامه‌های فضایی معمولاً توسط ادارات مدیریت دولتی و شرکت‌های خصوصی برای بهبود فرایندهای تصمیم‌گیری، ارزیابی هزینه‌ها و مزایای عملکرد آنها، دسترسی به اطلاعات با کیفیت بیشتر و بهتر و بهینه‌سازی پاسخ بحران آنها استفاده می‌شود.

بنابراین، فناوری‌های فضایی در حال تبدیل شدن به یک بخش فزاینده مهم از زندگی روزمره هستند. به عنوان مثال، اگر ما در مورد پیامدهای نظری زندگی در جهانی بدون ماهواره فکر کنیم، متوجه خواهیم شد که پیش‌بینی هوا، کنترل ترافیک هوایی، ارتباطات و پخش جهانی و بسیاری از فعالیت‌های اساسی دیگر کاملاً ناپدید می‌شوند. اقتصاد فضا شامل دامنه وسیعی از فعالیت‌ها و به کارگیری منابعی می‌شود که در آن ارزش و مزایایی برای نوع بشر در اکتشاف، درک مدیریت و استفاده از فضا خلق و ارائه می‌شود. از این رو شامل تمام عاملان دولتی و خصوصی دخیل در امر توسعه ارائه‌کننده و استفاده‌کننده از محصولات و خدمات مرتبط با فضا می‌شود و دامنه‌ی آن شامل تحقیق و توسعه، ساخت و استفاده از تجهیزات فضایی

(ایستگاه‌های زمینی، تجهیزات پرتاب ماهواره) برنامه‌های منتج از فضا (تجهیزات ناوبری، تلفن‌های ماهواره‌ای، خدمات هواشناسی و غیره) و دانش علمی ایجاد شده به واسطه‌ی این فعالیت‌ها می‌شود.

از این‌رو حوزه اقتصاد فضا وسیع‌تر از خود بخش فضا به تنهایی است و شامل اثرات فزاینده، فراگیر و متغیر (به هر دو صورت کمی و کیفی) محصولات، خدمات و دانش اقتصادی و اجتماعی منتج از فضا می‌شود. با توجه به پیشرفت‌های موجود کشور عزیزمان در حوزه فضایی، این طرح بنا به درخواست سازمان فضایی کشور و با همکاری وزارت فناوری ارتباطات و اطلاعات برای سنجش اثرات فعالیت‌های فضایی بر اقتصاد کشور در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت.

اجرای این طرح پژوهشی با همکاری سازمان فضایی کشور و وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ آغاز شد. مجری این طرح پژوهشی، آقای محمد غلامی کارشناس گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار است.

۴- تهیه حساب اقماری گردشگری

تهیه حساب‌های اقماری بر مبنای نظام حساب‌های ملی از شیوه‌های تهیه حساب‌های اقتصادی است که در دهه اخیر مورد توجه قرار گرفته است. هسته مرکزی حساب‌های اقماری همان نظام حساب‌های ملی (SNA) است که با روشی استاندارد، شیوه‌های مختلف بررسی و تحلیل را با استفاده از حساب گسترش یافته فعالیت‌های اقتصادی ارائه می‌کند.

حساب اقماری گردشگری (TSA) یک ابزار آماری نوین برای یکسان‌سازی مفاهیم و طبقه‌بندی‌های مرتبط با گردشگری در سطح بین‌المللی است که از سوی سازمان جهانی گردشگری (World Tourism Organization) پیشنهاد شده است. این حساب امکان مقایسه شاخص‌های اقتصادی گردشگری را بین کشورهای گوناگون فراهم کرده و تأثیر فراوانی در یکسان‌سازی شیوه بهره‌گیری از اطلاعات به دست آمده دارد. ساختار بنیادی حساب اقماری گردشگری بر پایه ایجاد موازنه میان تقاضا و عرضه محصولات تولید شده توسط فعالیت‌های گردشگری در مجموعه اقتصاد است. اندیشه اصلی تهیه چنین حسابی، تجزیه و تحلیل تمامی جنبه‌های تقاضا برای کالاها و خدماتی است که ممکن است توسط فعالیت‌های گردشگری پدیدار شود. از این دیدگاه، گردشگری ماهیتاً پدیده‌ای مبتنی بر تقاضا به شمار می‌رود.

در حساب اقماری گردشگری، رشته فعالیت‌های اقتصادی مختلف مرتبط با گردشگری مانند: خدمات اقامتی، خدمات پذیرایی و ارائه غذا و نوشیدنی، خدمات حمل و نقل مسافر، خدمات مؤسسات حمل و نقل و مؤسسات برگزارکننده تور، خدمات فرهنگی، خدمات تفریحی و سرگرم‌کننده و سایر خدمات مرتبط با گردشگری (خدمات مالی، بیمه، کرایه وسایل مختلف، ...) به صورت مجموعه‌ای همگن و به شکل تفصیلی و گسترش یافته با ساختاری مشخص ارائه می‌شود. این طرح از اسفندماه ۱۳۹۸ شروع شده و مجری طرح معاونت اقتصادی مرکز

آمار ایران است.

۵- تهیه حساب تولید اقتصاد حوزه‌ی روستایی ایران

اهمیت اقتصاد حوزه روستایی به دلایل متعدد بر کسی پوشیده نیست. تأمین بخش قابل توجهی از اشتغال و تأمین معیشت جمعیت روستایی، پایداری اقتصاد روستا در تداوم سلامت و شادابی جغرافیایی روستا و بالطبع تداوم طراوت و سلامت محیط زیست و همچنان نقش آن به عنوان یکی از منابع تأمین اقتصاد پایان‌ناپذیر و طبعاً ایفای نقشی مهم در تحقق توسعه‌ای پایدار، از جمله ویژگی‌ها و قابلیت‌های مهم اقتصاد روستا است که به این بخش مهم از اقتصاد کشور نقش و رسالت خطیری را اعطا می‌کند. به دلیل مشکلات اقتصاد شهری و آلودگی‌های محیط زیستی مترتب بر آن، حفظ و حراست از اقتصاد روستا و اهمیت بخشیدن به آن جایگاه ویژه‌ای در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های اقتصاد کشورها پیدا کرده و به علاوه به انگیزه‌ی مهمی برای پدیده‌ی مهم مهاجرت معکوس (یعنی از شهر به روستا) تبدیل شده که این خود می‌تواند در رفع بیکاری روستایی و مشکل خالی شدن بسیاری از روستاها از سکنه و هم‌زمان کاهش فقر و نابرابری‌ها مؤثر واقع شود. از این‌رو برای شناخت هر چه بیشتر پتانسیل‌های اقتصاد روستا و بررسی و شناخت مسائل و چالش‌های مهم اقتصادی آن، ضرورت برنامه‌ریزی‌های دقیق و سیاست‌گذاری‌های مناسب برای این بخش از اقتصاد با هدف بهره‌گیری حداکثری و مناسب از پتانسیل‌ها و همچنین افزایش و گسترش پتانسیل‌های موجود در راستای ترویج و پویاسازی اقتصاد کشاورزی، کاهش فقر و

نابرابری‌ها، افزایش فرصت‌های شغلی، کمک به رشد اقتصادی کشور و نهایتاً تحقق توسعه پایدار، امری محرز است. پژوهشکده‌ی آمار تهیه و انتشار حساب‌های تفصیلی‌تر و همچنین حساب‌های اقماری (از جمله حساب اقماری بخش سلامت، حساب اقماری بخش آموزش، حساب اقماری بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات، حساب اقماری بخش تعاون و ...) را هر ساله با همکاری مرکز آمار ایران و دستگاه‌های ذیربط در دستور کار خود قرار داده است. طرح حاضر از جمله حساب‌های منطقه‌ای است که در تفصیلی‌ترین سطح آن یعنی حوزه روستایی تهیه شده است و به عنوان حرکتی در راستای تأمین بخش مهمی از نیازهای آماری اقتصاد روستا محسوب می‌شود. تحقق برنامه‌ریزی منطقه‌ای، آمایش سرزمین و افزایش غنای حساب‌های ملی و منطقه‌ای در گرو برخورداری از آمارهای اقتصادی حوزه‌ی اقتصاد روستا است که امید می‌رود پژوهش حاضر توانسته باشد کمک مؤثری در این راستا به همراه داشته باشد. این طرح از فروردین ماه سال ۱۴۰۱ آغاز شده است. مجری این طرح پژوهشی، آقای محمد غلامی کارشناس گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار است.

۶- نظارت بر طرح موجودی سرمایه استان زنجان

برآورد مصرف سرمایه ثابت یکی از مسائل اساسی تهیه حساب‌های ملی است که در صورت فقدان یک پایه اطلاعات آماری بسیار جامع، حل آن با دشواری‌هایی همراه است. از سوی دیگر انجام بسیاری از تحقیقات اقتصادی در زمینه‌های مختلف از جمله برآورد توابع تولید و هزینه،

اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل بهره‌وری فعالیت‌های اقتصادی و مطالعات رشد اقتصادی و ... نیازمند استفاده از داده‌های موجودی سرمایه است. عدم دسترسی به داده‌های موجودی سرمایه و مصرف سرمایه ثابت به تفکیک بخش‌های اقتصادی سبب شده است که در بسیاری از تحقیقات کاربردی از متغیرهای جانشین استفاده شود که این امر به نوبه خود می‌تواند موجب تورش نتایج این تحقیقات شود. از این رو ضرورت تهیه آمار سری زمانی موجودی سرمایه و مصرف سرمایه ثابت به تفکیک بخش‌های عمده اقتصادی کشور، انکارناپذیر است. در این تحقیق سعی شده است، با اتکا به روش‌های توصیه شده بین‌المللی و با در نظر گرفتن توصیه‌های نظام حساب‌های ملی ۲۰۰۸، موجودی سرمایه به تفکیک ساختمان و ماشین آلات برای بخش‌های اصلی اقتصاد استان زنجان برآورد شود. این طرح برای استان زنجان در سال ۱۴۰۱ اجرا شده و نظارت آن بر عهده گروه آمارهای اقتصادی است.

۷- تهیه‌ی حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۹

بهبود شاخص‌های سلامت یکی از هدف‌های مهم دولت‌ها برای رسیدن به توسعه‌یافتگی است. سیاست‌گذاری در بخش سلامت نیازمند تصمیم‌گیری در زمینه چگونگی تأمین منابع مالی این بخش، نحوه افزایش این منابع، توزیع عادلانه و استفاده مؤثر از این منابع است. تمامی این تصمیم‌گیری‌ها و نیز اعمال نظارت دقیق بر هزینه‌های صرف شده در این بخش مستلزم دسترسی به آمار و اطلاعات قابل اعتماد درباره میزان منابع مالی صرف شده برای سلامت، تأمین‌کنندگان منابع مالی و شیوه استفاده از آن‌ها است.

حساب‌های ملی سلامت برای این منظور طراحی شده است که ابزاری را فراهم آورد تا سیاست‌گذاران را در شناخت بهتر نظام سلامت و بهبود عملکرد آن یاری دهد. حساب‌های ملی سلامت مجموعه‌ای از اطلاعات نظام‌مند، جامع و سازگار از جریان منابع را در نظام سلامت یک کشور برای یک دوره معین فراهم می‌کند که روند هزینه‌های صرف شده برای سلامت در بخش‌های عمومی و خصوصی، فعالیت‌های مختلف تأمین سلامت، تأمین‌کنندگان خدمات سلامت و در موارد پیشرفته‌تر بیماری‌های مختلف، گروه‌های جمعیتی و مناطق جغرافیائی در یک کشور را به تصویر می‌کشد. حساب‌های ملی سلامت ابزاری را در دسترس قرار می‌دهد که با استفاده از آن ترسیم استراتژی کشورهای در حال توسعه برای تأمین مالی مؤثر و افزایش آن در بخش سلامت امکان‌پذیر شود. دسترسی به این مجموعه آمار و اطلاعات علاوه بر آن‌که دقت و توان سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری برای این بخش را افزایش می‌دهد، می‌تواند معیار مناسبی برای ارزیابی و مقایسه عملکرد نظام سلامت کشورهای مختلف در اختیار سازمان‌های بین‌المللی قرار دهد.

جداول اصلی حساب‌های ملی سلامت اولین بار توسط مرکز آمار ایران برای سال ۱۳۸۰ تهیه شده است. حساب‌های ملی سلامت برای سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۸ با همکاری مشترک پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران و به سفارش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه شده است. اجرای طرح پژوهشی تهیه حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۹ نیز در دی سال ۱۴۰۱ آغاز شد و مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر ایوب فرامرزی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار هستند.

معرفی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

یکی از مهم‌ترین اهداف پژوهشکده‌ی آمار بالابردن سطح دانش آماری جامعه و کمک به سازمان‌های دیگر برای اجرای علمی و استاندارد تحقیقات و آمارگیری‌ها است. گروه طرح‌های فنی و روش‌های آماری به‌صورت تخصصی در حوزه‌ی روش‌شناسی آمارگیری با هدف افزایش بهره‌وری و کیفیت نتایج آمارگیری‌ها فعالیت می‌کند. این گروه متشکل از متخصصین و کارشناسان مجرب و متعهد در علم آمار، هر سال نقشی مهم برای تحقق این هدف و اهداف دیگر ایفا می‌نمایند. در ادامه به مهم‌ترین اهداف این گروه اشاره شده است:

- مطالعه و بررسی روش‌های نوین آماری،
- ارائه‌ی راهنمایی‌های لازم به سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف کشور در زمینه‌ی طرح‌های آماری،
- انجام مشاوره‌های علمی و تبادل تجربه با واحدهای دانشگاهی، مراکز پژوهشی و انجمن‌ها،
- طراحی طرح برای تولید آمارهای جدید مورد نیاز نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی،
- تحلیل آمارهای تولید شده به‌منظور معرفی راه‌های استفاده‌ی بهینه از آن،
- بررسی روش‌های ارتقای فرهنگ و دانش آماری در جامعه.

معرفی اعضای گروه

خانم لیذا کلهری
نادرآبادی؛ دکترای
آمار، عضو هیئت
علمی و مدیر گروه؛

خانم پریا ترابی دکترای
آمار و کارشناس
پژوهشی پروژه‌ای

خانم روشنگ علی اکبری
صبا؛ دکترای آمار و
عضو هیئت علمی؛

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

۱. مطالعه امکان‌سنجی برآورد تعداد مهاجران از مناطق شهری به مناطق روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰
۲. بررسی و اندازه‌گیری فقر چندبُعدی
۳. ارزیابی نتایج آمارگیری نیروی کار با توجه به تغییر شیوه‌ی آمارگیری در زمان شیوع بیماری کووید ۱۹
۴. کاربرد یادگیری ماشین در فرآیند جانمایی داده‌های طرح‌های آمارگیری
۵. تدوین استانداردهای تولید آمارهای مکانی و تحلیل آن‌ها
۶. ارائه مدل طراحی و توسعه پرسش‌نامه ویژه آمارگیری‌های مرکز آمار ایران با رویکرد علوم‌شناختی
۷. بررسی نماگرهای مرتبط با کم بهره‌گیری از نیروی کار
۸. آمارگیری‌های نمونه‌ای آمیخته‌مد، طراحی و تحلیل
۹. مرور رویکردهای سرشماری در برخی کشورها و توصیه‌های بین‌المللی در به‌کارگیری داده‌های ثبتی و اداری در سرشماری نفوس و مسکن

معرفی طرح‌ها

۱- مطالعه امکان‌سنجی برآورد تعداد مهاجران از مناطق شهری به مناطق روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰

مهاجرت یکی از چهار عامل اصلی تغییر و تحول جمعیت بوده و به دلیل ماهیت خود می‌تواند علاوه بر تغییرات درازمدت و طولانی، آثار سریع و کوتاه‌مدتی را نیز در تعداد و ساختار جمعیت ایجاد کند و تعادل یا عدم تعادل‌هایی را در جمعیت‌های تحت تأثیر خود به وجود آورد. مهاجرت از شهر به روستا که در سال‌های اخیر شاهد آن هستیم، می‌تواند بخشی از معضلات جامعه شهری را کاهش دهد و موجب رونق مجدد روستاها و توزیع نسبتاً عادلانه جمعیت در فضای جغرافیایی شود. بنابراین با توجه به ارتباط میان مهاجرت و توسعه، نیاز به مرور دوباره رویکردهای مهاجرت از شهر به روستا ضرورت دارد.

در خصوص پدیده‌ی مهاجرت از شهر به روستا در ایران تحقیقات زیادی انجام نشده است که یکی از دلایل آن

می‌تواند نبودن آمار و اطلاعات کافی در این رابطه باشد. البته برخی مطالعات موردی انجام شده است که در آن‌ها به تعداد محدود نمونه و سطح جغرافیایی خاص بسنده شده است. با توجه به نیازهای موجود برای تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های کلان راهبردی در حوزه توسعه روستایی انجام طرح پژوهشی «امکان‌سنجی برآورد تعداد مهاجران از مناطق شهری به مناطق روستایی از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰» در سال ۱۴۰۱، به درخواست معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم کشور در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. برخی رویکردهای نظری مهاجرت، روند تغییرات جمعیت و مهاجرت در ایران بر اساس نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن و همچنین امکان‌سنجی برآورد تعداد مهاجران شهر به روستا، و مطالعه وضعیت موجود بر اساس داده‌های آمارگیری نیروی کار در این پژوهش مورد توجه قرار گرفته است. از آنجایی‌که آمارگیری نیروی کار به‌صورت سالانه توسط مرکز آمار ایران اجرا می‌شود و تواتر زمانی کمتری در مقایسه با سرشماری عمومی نفوس و مسکن دارد، نتایج آن می‌تواند در فواصل سرشماری‌ها در ارزیابی روند مهاجرت شهر به روستا در سطح کل کشور ارزنده باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در مهر سال ۱۴۰۱ پایان یافته است. مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۲- بررسی و اندازه‌گیری فقر چندبعدی

بررسی اصول اندازه‌گیری شاخص فقر این نکته را آشکار

می‌کند که کشورها به‌منظور جمع‌آوری داده‌های این شاخص روش واحدی را به کار نمی‌گیرند. داده‌های مورد نیاز برای شاخص فقر همچنان در کشورهای فقیر خارج از دسترس است. پیگیری اهداف توسعه هزاره یکی از عواملی است که مسئله دستیابی به داده‌های مذکور را به یک دغدغه برای دولت‌ها تبدیل کرده است. یکی از شاخص‌هایی که در شناخت دقیق‌تر فقر جامعه نقش دارد شاخص فقر چندبعدی است. شاخص فقر چندبعدی برای اولین بار توسط الکایر و فاستر برای ۱۰۹ کشور در جهان محاسبه شد و سپس در سال ۲۰۱۱ توسط طرح مبارزه با فقر و توسعه انسانی مؤسسه آکسفورد (OPHI) و برنامه توسعه سازمان ملل گسترش یافت. شاخص فقر چندبعدی یک اندازه‌گیری بین‌المللی از فقر حاد است و بیش از ۱۰۹ کشور در حال توسعه به محاسبه این شاخص پرداخته‌اند. این شاخص می‌تواند تصویر کاملی از افرادی که در فقر زندگی می‌کنند، ارائه دهد. علاوه بر این روش محاسبه آن اجازه می‌دهد تا مقایسه‌ای بین کشورها و مناطق مختلف جهان از لحاظ فقر شکل گیرد و همچنین می‌توان مقایسه‌ای درون‌کشوری بین خانوارهای ساکن مناطق روستایی یا شهری انجام داد. این ویژگی‌ها سبب شده که شاخص فقر چندبعدی به ابزاری تحلیلی برای شناسایی افراد آسیب‌پذیر تبدیل شود. به‌علاوه شاخص فقر چندبعدی آشکارکننده الگوی فقر در کشورها و در طول زمان است که سیاست‌گذاران را قادر می‌سازد تا به‌طور مؤثر منابع را هدف قرار داده و سیاست‌های مؤثرتری برای رفع فقر طراحی کنند. بر این اساس طرح پژوهشی «بررسی و

اندازه‌گیری فقر چندبعدی» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. در این پژوهش، فقر چندبعدی در سه گروه کودکان و خانوار (با چارچوب مفهومی ملی) و خانوار (با چارچوب مفهومی بین‌المللی الکایر-فoster) اندازه‌گیری و تحلیل شده است. به عبارت بهتر در چارچوب ملی سعی بر این بوده تا ابعاد مختلف فقر با تکیه بر اطلاعات در دسترس و منسجم و بومی‌شده استفاده شود. از نظر فنی نیز در محاسبه شاخص‌های فقر چندبعدی از روش اندازه‌گیری الکایر-فoster استفاده شده است. شاخص فقر چندبعدی با تکیه بر چارچوب بین‌المللی شاخص حداقل مجموعه‌ی محرومیت‌ها را در سه بُعد (قابلیتی) سلامت، تحصیلات و استانداردهای زندگی شامل ۱۰ نماگر به‌منظور امکان مقایسه در میان کشورها و اطمینان از دسترسی به داده‌ها پوشش می‌دهد. اجرای این طرح پژوهشی در آذر سال ۱۴۰۱ پایان یافته است. مجری این طرح آقای دکتر محمد شیرینی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۳- ارزیابی نتایج آمارگیری نیروی کار با توجه به تغییر شیوه‌ی آمارگیری در زمان شیوع بیماری کووید ۱۹

شیوع پیش‌بینی نشده و بی‌سابقه‌ی بیماری ناشی از ویروس کرونا (کووید ۱۹)، اجرای برنامه‌های قرنطینه و فاصله‌گذاری اجتماعی در کشورهای مختلف جهان تأثیرات زیادی بر اجرای طرح‌های آماری و سرشماری کشورهای مختلف دنیا برجای گذاشت. به‌ویژه آمارگیری‌های چهره به چهره با مراجعه حضوری به شدت

تحت تأثیر شرایط بحران اپیدمی بیماری کرونا قرار گرفت و برخی از این آمارگیری‌ها به صورت کامل تعطیل شد، اما در مورد اجرای آمارگیری‌های منظم (سالانه و مکرر) که متغیرهای اجتماعی اقتصادی کوتاه‌مدت (مانند نیروی کار، هزینه و درآمد خانوار یا آمارگیری‌های قیمت) را اندازه‌گیری می‌کنند و این متغیرها برای اتخاذ تصمیم‌گیری، بسیار مهم‌اند، به تعویق انداختن عملیات آمارگیری یک گزینه ممکن نبوده است. در ایران نیز با شیوع بیماری کووید ۱۹ به منظور رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی برای حفظ سلامتی جامعه و جلوگیری از گسترش بیماری از فصل بهار سال ۱۳۹۹، تمهیداتی برای اجرای آمارگیری نیروی کار از طریق مصاحبه تلفنی در نظر گرفته شد. بر این اساس طرح پژوهشی «ارزیابی نتایج آمارگیری نیروی کار با توجه به تغییر شیوه‌ی آمارگیری در زمان شیوع بیماری کووید ۱۹» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. در این پژوهش تغییرات در نظر گرفته شده برای اجرای آمارگیری در زمان شیوع بیماری بیان می‌شوند و نتایج آمارگیری نیروی کار، به‌منظور بررسی اثر تغییر در شیوه‌ی مصاحبه بر نرخ‌های تکمیل، خطای پوشانش و خطای اندازه‌گیری و نیز شاخص‌های عمده بازار کار در مصاحبه حضوری و تلفنی بررسی می‌شوند.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند سال ۱۴۰۱ پایان یافته است. مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۴- کاربرد یادگیری ماشین در فرآیند جانهی داده‌های طرح‌های آمارگیری

داده‌های همراه با خطای اندازه‌گیری و بی‌پاسخی از مسائلی است که همه مراکز ملی آمار تقریباً در هر مجموعه داده‌ای با آن‌ها سروکار داشته‌اند. خطاهای اندازه‌گیری و بی‌پاسخی تأثیری منفی بر کیفیت گردآوری داده‌ها و کیفیت نتایج تولیدشده از آن دارند. بنا بر این در بسیاری از موارد، سازمان‌های آماری ملی با به‌کار بردن روش‌های تعدیل بی‌پاسخی درصدد کم کردن اثرهای نامطلوب بی‌پاسخی هستند. «جانهی»، «تعدیل وزن‌دهی» و «مراجعه‌ی مجدد» سه رویکرد کلی برای رویارویی با بی‌پاسخی هستند. روش جانهی، مقداری را به جای مقدار بی‌پاسخ قرار می‌دهد و به‌طور معمول برای بی‌پاسخی قلم اطلاعاتی استفاده می‌شود. با جانهی اقلام، مجموعه داده‌ها کامل می‌شود و می‌توان از روش‌های معمول آماری برای تحلیل داده‌ها استفاده کرد.

یادگیری ماشین یک شاخه از هوش مصنوعی است. در واقع یادگیری ماشین، مطالعات علمی الگوها و مدل‌های آماری است که سیستم‌های یارانه‌ای را برای پردازش بخشی از داده‌ها به کمک داده‌های آموزشی جهت یافتن هدف مطلوب آماده می‌کند. در دهه‌های اخیر الگوریتم‌های مختلفی برای جانهی مقادیر گمشده با یادگیری ماشین توسعه یافته‌اند. یادگیری ماشینی می‌تواند کلاس گسترده‌تری از روش‌های تحلیل انعطاف‌پذیر را ارائه دهد که با منابع مدرن داده متناسب‌تر باشد. بر این اساس طرح پژوهشی «کاربرد

یادگیری ماشین در فرآیند جانمایی داده‌های طرح‌های آماری» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. بررسی روش‌های یادگیری ماشین برای جانمایی اقلام بی‌پاسخ موضوع این طرح پژوهشی است. در این طرح مطالعاتی ضمن مرور روش‌های جانمایی با استفاده از یادگیری ماشین، به بررسی تجربه‌ی کشورهای مختلف در استفاده از روش‌های یادگیری ماشین در آمار رسمی پرداخته می‌شود. همچنین کاربردی از آن بر داده‌های مرکز آمار ایران پیاده‌سازی خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی از اردیبهشت سال ۱۳۹۹ آغاز شده است. مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۵- تدوین استانداردهای تولید آمارهای مکانی و تحلیل آن‌ها

در سازمان‌های ملی آماری تلاش‌ها برای بهبود ادغام اطلاعات آماری و فضایی در محیطی رخ می‌دهد که این سازمان‌ها به دنبال مدرنیزه کردن تولیدات آماری، سیستم‌ها و فرآیندهای خود، به‌منظور تحول عملکرد و دستیابی به استانداردها و شاخص‌ها برای اهداف آماری هستند که این امر شامل معرفی فراداده‌ها، زیرساخت‌ها و فرایندهای مبتنی بر استاندارد است. اصول چارچوب جهانی آماری سطح بالایی دارند و به اندازه کافی انعطاف‌پذیر هستند که می‌توانند برای بخش گسترده‌ای از مناطق یا کشورها سازگار و منطبق شوند. این استانداردها با حفظ اصول و انطباق با استانداردها و روش‌های بین‌المللی می‌توانند برای شرایط محیطی

سازگار شوند. چارچوب جهانی اطلاعات مکانی یک روش مشترک برای به‌کارگیری داده‌های آماری و اداری و اطلاعات مکانی فراهم می‌کند که اطمینان می‌دهد داده‌های طیف وسیعی از منابع می‌توانند بر اساس اطلاعات مکانی ادغام شوند. تهیه چارچوب داده‌های مکانی برای حمایت از سرشماری و اهداف مربوط به توسعه پایدار بسیار حائز اهمیت است.

تولید اطلاعات مکان‌محور بر اساس چارچوب جهانی تعیین‌شده برای این موضوع یکی از ضروریات مراکز آماری و از جمله مرکز آمار ایران است که منجر به تولید سیستم اطلاعات ملی و تلفیق اطلاعات جمعیتی با سایر اطلاعات می‌شود. این موضوع نه تنها برای اجرای سرشماری ثبتي مبنا و محاسبه شاخص‌های اهداف توسعه هزاره سوم مورد نیاز است بلکه در طراحی و اجرای آماری‌هایی با کارایی بیشتر کمک‌کننده است. علاوه بر آن، اطلاعات گردآوری شده را می‌توان با در نظر گرفتن الگوی همبستگی فضایی آن‌ها تحلیل و بر اساس آن تصمیم‌گیری نمود. در حوزه روش‌شناسی آماری نیز در صورت وجود همبستگی فضایی، انتخاب نمونه‌های مستقل برای انجام استنباط آماری به روش کلاسیک با چالش‌های بسیاری مواجه است. بر این اساس طرح پژوهشی «تدوین استانداردهای تولید آمارهای مکانی و تحلیل آن‌ها» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. هدف این پژوهش بررسی و ارائه استانداردها و اصول تولید داده‌های مکانی از طریق مطالعه تجربیات کشورهای مختلف و توصیه‌های بین‌المللی است. در صورت دسترسی به اطلاعات مکانی

امکان تجزیه و تحلیل فضایی اطلاعات نیز میسر خواهد بود.

اجرای این طرح پژوهشی از مهر سال ۱۴۰۰ آغاز شده است. مجری این طرح خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۶- ارائه مدل طراحی و توسعه پرسش‌نامه ویژه آمارگیری‌های مرکز آمار ایران با رویکرد علوم‌شناختی

طراحی و توسعه پرسش‌نامه در آمارگیری‌ها، یکی از فرایندهای اصلی به منظور کاهش خطای اندازه‌گیری و افزایش کیفیت نتایج است. پرسش‌نامه باید به‌گونه‌ای طراحی شود تا کاربرپسند باشد و به راحتی توسط پاسخگو و پرسشگر قابل استفاده باشد. آزمون‌های شناختی یکی از رویکردهای طراحی و توسعه پرسش‌نامه در آمارگیری‌های پاسخ‌گومحور است. در این رویکرد، از آزمون‌های آزمایشگاهی برای مطالعه و چگونگی درک و تفسیر پرسش‌نامه توسط پرسش‌گر و پاسخگو استفاده می‌شود. این روش‌ها کمک می‌کند تا با شناسایی و مطالعه فرایند درک سؤالات توسط پرسشگر و پاسخگو، پرسش‌نامه به گونه‌ای طراحی شود تا بهترین استراتژی فراخوان اطلاعات از حافظه پاسخگو با کمترین اثرات حاشیه‌ای تعیین شود. بر این اساس طرح پژوهشی «ارائه مدل طراحی و توسعه پرسش‌نامه ویژه آمارگیری‌های مرکز آمار ایران با رویکرد علوم‌شناختی» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. هدف از این طرح پژوهشی ارائه و بررسی فرایندها و روش‌های طراحی،

توسعه و آزمون پرسش‌نامه با رویکرد شناختی و طراحی مبتنی بر تجربه کاربری (User Experience) است. در این طرح پژوهشی، از این رویکرد برای بازطراحی پرسش‌نامه یکی از آمارگیری‌های مرکز آمار ایران استفاده خواهد شد و در نهایت مدل بومی طراحی و توسعه پرسش‌نامه ویژه طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران ارائه خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی از مرداد سال ۱۴۰۰ آغاز شده است. مجری این طرح آقای دکتر اشکان شباک عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۷- بررسی نماگرهای مرتبط با کم بهره‌گیری از نیروی کار

یکی از موضوعات جدید مطرح‌شده در نوزدهمین کنفرانس بین‌المللی آمارشناسان کار در سال ۲۰۱۳ میلادی با موضوع آمارهای کار، معرفی شاخص کم بهره‌گیری از نیروی کار بوده است. تجربه به‌دست آمده از اجرای قطعنامه ۱۳امین کنفرانس بین‌المللی آمارشناسان کار ۱۹۸۲ نشان داده است که نرخ بیکاری نمی‌تواند تنها شاخص نشان‌دهنده کسر کار در بازار کار باشد. از سوی دیگر انواع اشتغال ناقص نیز نتوانسته‌اند در محاسبه کسر کار به‌طور کامل موفق باشند. از این‌رو در کنفرانس ۱۹ام، چهار شاخص برای ارزیابی نرخ‌های کم بهره‌گیری از نیروی کار (نرخ بیکاری به همراه ۳ شاخص دیگر) معرفی شدند. منظور از کم بهره‌گیری از نیروی کار عدم تطابق بین عرضه و تقاضای کار است که به صورت نیاز برآورد نشده برای اشتغال نمود می‌یابد. برای محاسبه

شاخص‌های کم بهره‌گیری نیروی کار، از جمعیت بیکار تا شاغلان دارای اشتغال ناقص زمانی و جمعیت غیر فعال مایوس مد نظر قرار می‌گیرند. بررسی‌های اولیه در مورد محاسبه‌ی سه شاخص مکمل نرخ بیکاری در ایران نشان می‌دهد که تولید شاخص‌های مذکور با استفاده از اطلاعات موجود و بدون تغییر در پرسش‌نامه طرح آمارگیری نیروی کار امکان‌پذیر است. بر این اساس انجام طرح پژوهشی «بررسی نماگرهای مرتبط با کم بهره‌گیری از نیروی کار» در دستور کار مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. هدف این پژوهش، بررسی نرخ‌های کم بهره‌گیری از نیروی کار در کشورها، نحوه محاسبه آن و پیاده‌سازی آن در ایران است.

اجرای این طرح پژوهشی از فروردین سال ۱۴۰۰ آغاز شده است. مجری این طرح خانم معصومه محمدی رئیس گروه آمارهای نیروی کار مرکز آمار ایران است.

۸- آمارگیری‌های نمونه‌ای آمیخته‌مد، طراحی و تحلیل

آمارگیری‌های آمیخته‌مد آمارگیری‌هایی هستند که از دو یا چند مد (روش) مختلف برای گردآوری داده‌ها استفاده می‌کنند. روش‌های چندگانه گردآوری داده‌ها اغلب نیازمند استفاده از مدهای تماس چندگانه نیز هستند، تا مصاحبه‌گران بتوانند از طریق برقراری تماس با واحدهای نمونه، آمارگیری را انجام دهند و داده‌های مورد نظر را گردآوری کنند. در طراحی آمارگیری‌ها مدهای مختلف گردآوری داده‌ها ممکن است با هم

ترکیب شوند تا کیفیت آمارگیری را افزایش یا هزینه آمارگیری را کاهش دهند. از این رو هدف اصلی اجرای آمارگیری‌های آمیخته‌مد را می‌توان تأثیر مطلوب ترکیب مدها بر کاهش خطاهای مختلف آمارگیری، مانند خطای بی‌پاسخی و اندازه‌گیری یا کاهش هزینه‌های آمارگیری برای رسیدن به کیفیت تعیین‌شده برآوردها در نظر گرفت. با توجه به اهمیت روزافزون و کاربرد وسیعی که اجرای آمارگیری‌های آمیخته‌مد، در سال‌های اخیر توسط مراکز آماری داشته است، طرح پژوهشی «آمارگیری‌های نمونه‌ای آمیخته‌مد، طراحی و تحلیل» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. در این طرح پژوهشی ابعاد مختلف آمارگیری‌های آمیخته‌مد از طراحی و اجرای آن‌ها تا محاسبه برآوردها و تحلیل نتایج آمارگیری‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد و راهبرهایی برای انجام بهینه آن‌ها ارائه می‌شود.

اجرای این طرح پژوهشی از تیر سال ۱۴۰۱ آغاز شده است. مجری این طرح خانم دکتر روشنک علی‌اکبری صبا عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۹- مرور رویکردهای سرشماری در برخی کشورها و توصیه‌های بین‌المللی در به‌کارگیری داده‌های ثبتي و اداری در سرشماری نفوس و مسکن

روش‌های مختلفی برای گردآوری داده‌های سرشماری وجود دارد. این روش‌ها شامل گردآوری سنتی داده‌ها به‌طور مستقیم از عموم مردم در یک شمارش میدانی، یا استفاده از منابع داده‌ای ثبتي‌مبنای اداری، یا ترکیبی از

هر دو آن‌ها است. تغییر فرایندهای سرشماری، به‌ویژه عملیات گردآوری داده‌ها، از روش‌های سنتی به روش‌های دیگر که بر استفاده از داده‌های اداری تکیه دارند، کار ساده‌ای نیست و می‌تواند در مقایسه با طرح تثبیت‌شده‌ی سرشماری سنتی پیچیده‌تر باشد. هنگامی‌که ثبت‌های اداری در ترکیب با سایر روش‌های گردآوری داده‌ها استفاده می‌شوند، فرایندها و روش‌های سرشماری می‌تواند از کشوری به کشور دیگر متفاوت باشد. بسته به کیفیت و دسترس‌پذیری منابع اداری و تخصص موجود در استفاده و مدیریت داده‌های اداری، فرایندها و روش‌های سرشماری گاهی می‌تواند منحصر به هر کشور باشد. از طرف دیگر، زمانی‌که ثبت‌های اداری با آمارگیری‌های موردی یا خانواری موجود ترکیب می‌شوند، روش‌های سرشماری در مقایسه با روش ترکیبی با یک شمارش میدانی کامل، متفاوت خواهند بود. بنا بر این، رده‌بندی این رویکردها با استفاده از روش‌های گردآوری داده‌ها و روش‌شناسی‌های سرشماری مقبول، چالش‌برانگیز است. بر این اساس و با توجه به برنامه‌ریزی برای گذار از سرشماری سنتی به سرشماری ثبتی‌مبنا در ایران، طرح پژوهشی «مرور رویکردهای سرشماری در برخی کشورها و توصیه‌های بین‌المللی در به‌کارگیری داده‌های ثبتی و اداری در سرشماری نفوس و مسکن» در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت. هدف این پژوهش ارائه‌ی مباحثی در مورد روش‌شناسی‌های سرشماری است که متکی بر استفاده از ثبت‌های اداری به‌عنوان تنها منبع داده‌های ورودی یا استفاده از آن‌ها در رویکرد ترکیبی است. علاوه بر آن، در

این پژوهش، ملاحظات و الزامات کلیدی برای انتقال از سرشماری سنتی به سایر روش‌شناسی‌های سرشماری و اهمیت ایجاد ظرفیت و زیرساخت‌های نهادی برای حفظ ثبت‌های آماری در اجرای موفقیت‌آمیز چنین روش‌شناسی جدیدی تشریح می‌شود. اجرای این طرح پژوهشی از دی سال ۱۴۰۱ آغاز شده است. مجری این طرح خانم دکتر پریا ترابی کهلان است.

✍ مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

مقاله‌های ارائه‌شده به مجله‌های علمی

- ♦ Kalhori Nadrabadi, L., Mehran, F., Reyhani, M. R., and Aliakbari Saba, R. (2023). Adaptation of Statistics Canada and Eurostat methodologies for variance estimation of changes of the main labour force indicators in Iran. *Statistical Journal of the IAOS*. 39 (1), 1-11.
- ♦ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ و فلاح محسن‌خانی، زهره. (۱۴۰۱). استفاده از مدل‌های رده نهان مارکوف در برآورد خطای رده‌بندی آمارهای جریان نیروی کار ایران. *مجله علوم آماری*، بهار و تابستان ۱۴۰۱، جلد ۱۶، شماره ۱، ۱۸۹-۲۰۷.
- ♦ علی‌اکبری صبا، روشنگر؛ زنگنه، مریم؛ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ و خدامرادی، حسام. (۱۴۰۱). بررسی همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ در ایران بر اساس وضعیت اقتصادی خانوارها و تأثیر آن بر آموزش کودکان. *فصلنامه سیاست‌های مالی و اقتصادی*. ۱۰ (۳۷)، ۴۵-۷۱.
- ♦ شیری، محمد؛ ترابی کهلان، پریا؛ کلهری، لیدا؛ علی‌اکبری صبا، روشنگر؛ و امینی، طاهره. (۱۴۰۱). فقر چندبعدی کودکان ایران از منظر اهداف توسعه پایدار. *پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)*. ۲۳ (۱)، ۱-۲۸.
- ♦ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ و ترابی کهلان، پریا. (۱۴۰۱). بررسی عوامل مؤثر بر فقر چندبعدی با استفاده از مدل رگرسیون آمیخته خطی بتا. *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*. ۳۰ (۱۰۳)، ۹۹-۱۳۲.
- ♦ علی‌اکبری صبا، روشنگر؛ زنگنه، مریم؛ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ و نورینی، مرجان. (۱۳۹۹). تأثیر بی‌پاسخی واحدهای نمونه‌گیری اولیه بر برآورد واریانس تغییرات به روش جک‌نایف (مطالعه موردی: داده‌های آمارگیری نیروی کار سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹). *مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران*. ۳۱ (۲)، ۵۳۱-۵۴۷.

✍ مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

مقاله‌های ارائه‌شده به سمینارها و کنفرانس‌های داخلی

- ♦ علی‌اکبری صبا، روشنگر؛ زنگنه، مریم؛ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ و خدامرادی، حسام. (۱۴۰۱). همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ در دهک‌های اقتصادی جامعه ایرانی. شانزدهمین کنفرانس آمار ایران، دانشگاه مازندران.
- ♦ کلهری ندرآبادی، لیدا؛ محمدی، معصومه؛ و فلاح محسن‌خانی، زهره. (۱۴۰۱). تاثیر اپیدمی کرونا بر آمارهای جریان نیروی کار. مجموعه مقالات شانزدهمین کنفرانس آمار ایران. دانشگاه مازندران. ۴۳۹-۴۴۴.
- ♦ ترابی کهلان، پریا و نواب‌پور، حمیدرضا. (۱۴۰۱). اندازه‌گیری و تحلیل فقر چندبعدی در زیرگروه‌های جمعیتی ایران. مجموعه مقالات شانزدهمین کنفرانس آمار ایران. دانشگاه مازندران. ۱۳۴-۱۲۸.

معرفی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

در راستای تحقق و پیشبرد اهداف پژوهشکده‌ی آمار، گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی تشکیل شده است. گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی نیز همانند دیگر گروه‌های این پژوهشکده با کارشناسانی مجرب و متعهد سعی در ارتقای این اهداف دارد. مهم‌ترین اهداف این گروه عبارت‌اند از:

- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین جمع‌آوری داده‌ها برای اجرای طرح‌های آماری،
- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین پردازش و ارزیابی داده‌ها برای اجرای طرح‌های آماری،
- بررسی نرم‌افزارهای جدید و تهیه‌ی راهنماهای مربوط،
- پژوهش در زمینه‌ی شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی نتایج طرح‌های آماری.

معرفی اعضای گروه

آقای محمد شیری
دکترای جمعیت‌شناسی
و عضو هیئت علمی، و
مدیر گروه

خانم مریم میرزایی، کارشناسی
ارشد آمار ریاضی و کارشناس
پروژه‌ای گروه پژوهشی؛

آقای اشکان شباک،
دکترای آمار و عضو
هیئت علمی؛

طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

۱- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

۲- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران با استفاده از مدل ریسک رقابتی

۳- رده‌بندی فعالیت‌های کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

۴- مطالعه ابعاد اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالخوردگان با استفاده از تکنیک جورسازی داده‌های نظام آماری کشور

معرفی طرح‌ها

۱- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

اشتغال و بیکاری، از موضوع‌های مهم و استراتژیک هر کشوری است، به‌طوری‌که دولت‌ها همواره سعی در افزایش نرخ اشتغال و کاهش نرخ بیکاری دارند و بهینه نمودن این دو شاخص، از ویژگی‌های بارز توسعه‌یافتگی جوامع تلقی می‌شود. نرخ بیکاری یکی از شاخص‌هایی است که برای ارزیابی شرایط اقتصادی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

یادگیری ماشین زیرشاخه‌ی حوزه‌ی هوش مصنوعی است که در اصل هدف آن مطالعه الگوریتم‌هایی رایانه‌ای است که با تجربه و به‌طور خودکار بهبود می‌یابند. امروزه الگوریتم‌های یادگیری ماشین از موضوعات جذاب و به‌روز در حوزه‌ی آمار و کامپیوتر است. الگوریتم‌های یادگیری ماشین به‌طور ویژه در آمار رسمی نیز مورد

استقبال قرار گرفته است. زیرا می‌توان با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین پیش‌بینی یا تصمیم‌گیری دقیق‌تری انجام داد. در یادگیری ماشین در ابتدا مدلی را بر اساس داده‌های نمونه، معروف به «داده‌های آموزشی» می‌سازند. سپس با استفاده از «داده‌های آزمایشی» دقت مدل را بررسی می‌کنند. روز به روز به‌طور گسترده، از تکنیک‌های یادگیری ماشین به‌ویژه برای بهبود پیش‌بینی شاخص‌های آمار رسمی در سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی و اجتماعی استفاده می‌شود. در این طرح پژوهشی با استفاده از الگوریتم‌های یادگیری ماشین مانند رگرسیون بردار پشتیبان، پیش‌بینی‌هایی از نرخ بیکاری در ایران صورت خواهد گرفت. این طرح پژوهشی در اسفندماه سال ۱۳۹۹ آغاز شده و مجری این طرح، آقای دکتر عباس مرادی هستند.

۲- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران با استفاده از مدل ریسک رقابتی

در هنگام ثبت و گردآوری داده‌ها ممکن است افراد مصاحبه‌شونده از اظهار اطلاعات طول مدت بیکاری دقیق خود خودداری کنند و در واقع اطلاعات خود را گرد کنند، که در این صورت استفاده از روش‌های معمول و سنتی برای تحلیل این‌گونه داده‌ها به دلیل اینکه خطای حاصل از گردشدن را در نظر نمی‌گیرد، صحیح نیست و باید مدل‌های مناسب برای تحلیل چنین داده‌هایی مورد استفاده قرار گیرد. در طرح آمارگیری نیروی کار مرکز آمار ایران، معمولاً دو نوع شرکت‌کننده در مطالعات

وجود دارند: یک دسته افرادی که اطلاعات آنها به صورت دقیق اظهار و ثبت می‌شوند و دسته دوم افرادی که اطلاعات خود را رند می‌کنند. رندشدن در بسیاری از مطالعات گذشته‌نگر در داده‌های خوداظهاری مدت زمان اتفاق می‌افتد. برای مثال، در داده‌های طول مدت بیکاری که از آمارگیری نیروی کار چرخشی استخراج می‌شوند، این پیشامد به وفور اتفاق می‌افتد. رندشدن در تحلیل آماری دارای اهمیت زیادی است زیرا نتایج حاصل بدون در نظر گرفتن خطای حاصل از رند شدن ممکن است منجر به نتایج اشتباه شود. روش‌های مطالعات سنتی این مقادیر را مانند بقیه مقادیر در نظر می‌گیرند و اریبی ناشی از چشم‌پوشی رند کردن را در نظر نمی‌گیرند. توجه کنید که برای پیدا کردن طول مدت بیکاری در دو فصل پیاپی از افراد طول مدت بیکاری را پرسیده و ثبت می‌کنند. اما از آنجا که احتمال تغییر وضعیت (یا انتقال) افراد بیکار به وضعیت غیر فعال نیز وجود دارد، مدل‌های بقا قادر به در نظر گرفتن این وضعیت و یافتن عوامل مؤثر بر طول مدت غیر فعال شدن افراد نیست. بنابراین علاوه بر مسئله انباشتگی داده‌های طول مدت بیکاری، مسئله ریسک‌های رقابتی مطرح می‌شوند. به طور کلی می‌توان گفت هدف از طرح پژوهشی حاضر تعمیم مدل‌های ریسک‌های رقابتی برای تحلیل داده‌های طول مدت بیکاری در ایران با مقادیر رند شده است. این طرح پژوهشی در اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰ آغاز شده و در سال ۱۴۰۱ به پایان رسیده است. مجری این طرح، خانم مریم میرزایی هستند.

۳- رده‌بندی فعالیت‌های کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

گذران وقت در فضای مجازی و اینترنت یکی از موضوع‌های مهمی است که امروزه در زندگی بشر جا باز کرده است و بسیاری از افراد وقت زیادی از زندگی روزمره خود را صرف فعالیت در فضای مجازی می‌کنند. حال ممکن است این فعالیت‌ها منجر به اتلاف وقت و یا صرفه‌جویی در وقت فرد شود. فعالیت‌هایی مانند خرید، آموزش، سرگرمی، دستیابی به اطلاعات عمومی، تماشا کردن برنامه‌ها یا گوش کردن به موسیقی، جستجو در شبکه‌های اجتماعی، دانلود و آپلود کردن اطلاعات، چک کردن ایمیل و ... می‌تواند فرد را ترغیب به استفاده از رایانه و اینترنت کند. از آنجایی که متغیرهای بسیاری مانند سن، جنسیت، تحصیلات، وضعیت تأهل، شغل، شهری یا روستایی بودن، تعداد اعضای خانوار و ... می‌توانند بر نوع استفاده افراد از اینترنت و فضای مجازی تأثیرگذار باشد، یکی از اهداف این طرح بررسی تأثیرگذاری این متغیرها بر نوع فعالیت افراد در اینترنت و فضای مجازی و مدت زمان صرف‌شده برای هر یک از این نوع فعالیت‌ها است. علاوه بر این در این طرح سعی بر این است با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین الگوهای استفاده از اینترنت و فضای مجازی شناسایی و ارائه شوند. این طرح پژوهشی در خردادماه سال ۱۴۰۰ آغاز شده و در سال ۱۴۰۱ به پایان رسیده است. مجری این طرح، خانم مریم میرزایی هستند.

۴- مطالعه ابعاد اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالخوردگان با استفاده از تکنیک جورسازی داده‌های نظام آماری کشور

مطالعه تغییرات ساختار سنی ایران نشان می‌دهد که پس از افزایش باروری در طی سال‌های پس از انقلاب فاز کودکی گذار ساختار سنی آغاز و تا سال ۱۳۷۵ ادامه داشته است. به‌طوری‌که حدود ۳۹/۵ درصد از جمعیت کل کشور در سال ۱۳۷۵ به جمعیت ۱۴-۰ سال اختصاص داشته است. صرف منابع بالا برای تأمین نیازهای این گروه سنی و مسائل و مشکلاتی که در راستای پوشش خدمات سلامت و آموزش این گروه سنی ایجاد شد پس از سال ۱۳۷۵ تا سال ۱۳۹۰ کشور ایران فاز جوانی جمعیت را پشت سر گذاشته است. تأمین نیازهای آموزشی یکی از مهم‌ترین مسائل و مشکلات استقرار این فاز از گذار ساختار سنی است. پس از سال ۱۳۹۰، فاز سوم گذار ساختار سنی (میان‌سالی) شروع و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۳۰ تداوم داشته باشد. یکی از مهم‌ترین فازهای گذار ساختار سنی که پیامدهای قابل توجهی را برای کشور در پی دارد، فاز سالخوردگی است. پیامدهای استقرار فاز سالخوردگی جمعیت از دو منظر قابل بررسی است. یکی موانع پیش رو برای صرف منابع قابل توجه برای تأمین نیازهای متعدد و متنوع سالخوردگان و دیگری بهره‌برداری از مزایای استقرار سالخوردگی جمعیت در قالب سود جمعیتی دوم که با ورود به فاز سالخوردگی جمعیت امکان تحقق آن فراهم

می‌شود. از این‌رو، مواجهه با این پیامدها نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری دقیق و موشکافانه است. گام اول در این راستا، تهیه و فراهم‌سازی مجموعه داده‌هایی منسجم است که بتوان بر اساس آن تحلیل‌های جامع‌تری در رابطه با وضعیت سالخوردگان ارائه داد. این مهم منجر به ارائه زمینه شناختی قابل اتکا برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی سالخوردگی است. در این طرح پژوهشی سعی خواهد شد تا با استفاده از تکنیک جورسازی داده‌ها و بهره‌گیری از داده‌های طرح آمارگیری هزینه و درآمد خانوار و طرح گذران وقت، وضعیت اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالخوردگان مورد بررسی قرار گیرد. این طرح پژوهشی در سال ۱۴۰۱ شروع شده و مجری آن آقای دکتر محمد شیرینی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار هستند.

✍ مقاله‌ها و گزارش‌های تحلیلی

مقاله‌های ارائه‌شده در مجله‌های علمی

- ♦ شیر، محمد و صادقی، رسول. (۱۴۰۱). باروری افتراقی در ایران: شواهدی از آمارگیری شاخص‌های چندگانه جمعیت و سلامت ۱۳۹۴. مطالعات راهبردی زنان. (۹۶)۲۴، doi: 10.22095/jwss.2022.363820.3091
- ♦ باقری آرزو، سعادت‌ی مهسا، زنجری نسیبه، شباک اشکان. (۱۴۰۱). بررسی عوامل مؤثر بر خودارزیابی سلامت سالمندان شهر تهران با استفاده از مدل معادله ساختاری تعمیم‌یافته. مجله اپیدمیولوژی ایران. (۱) ۱۸: ۴۵-۵۸
- ♦ شباک اشکان، باغ‌فلکی تابان. (۱۴۰۰). پیش‌گویی نرخ بیکاری ایران بر اساس مدل‌های طولی از دیدگاه بیزی. پژوهش‌های ریاضی. ۷(۳): ۵۷۲-۵۴۵

مقاله‌های ارائه‌شده در همایش‌ها و کنفرانس‌ها

- ♦ باغفلکی، تابان؛ میرزایی، مریم. (۱۴۰۱). تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رندشده ایران با استفاده از مدل‌های مخاطره‌های رقابتی. شانزدهمین کنفرانس آمار ایران، مازندران. ایران.

گزارش تحلیلی

- ♦ میرزایی، مریم؛ شیر، محمد. (۱۴۰۱). گزارش تحلیلی شناسایی الگوهای فعالیت کاربران اینترنت. پژوهشکده آمار مرکز آمار ایران.

اخذ مجوز سازمان امور اداری و استخدامی برای برگزاری دوره‌های آموزش پژوهشکده‌ی آمار

با توجه به خلأهای موجود در زمینه‌ی آموزش و ارائه‌ی دوره‌های حوزه‌ی آمار رسمی، پژوهشکده‌ی آمار با پیگیری‌های مستمر و تلاش بسیار (مکاتبات و جلسات متعدد با سازمان امور اداری و استخدامی) مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی در حوزه‌ی آمار رسمی را به مدت یک سال دریافت کرد؛ و مقرر شد بعد از شش ماه گزارش جامعی از چگونگی برگزاری دوره‌های آموزشی و نظرسنجی و بازخورد دوره‌ها به سازمان امور اداری و استخدامی برای تمدید مجدد مجوز ارائه نماید. شایان ذکر است پژوهشکده‌ی آمار با توجه به مأموریت و ویژگی‌های منحصر به فرد از معدود مراکز تحقیقاتی وابسته به مراکز دولتی است که موفق به اخذ مجوز برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان دولت و سایر افراد حقیقی و حقوقی شده است.

خدمات آموزشی پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۴۰۱

پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور ارتقای سطح علمی کارکنان نظام آماری کشور و ایجاد زمینه‌ی مناسب برای انتقال و تبادل آخرین دستاوردهای علمی در حوزه‌ی آمار رسمی و موضوعات مرتبط، دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌های ملی و منطقه‌ای را برای وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات خصوصی برگزار می‌نماید. این پژوهشکده از بدو تأسیس، تا پایان سال ۱۴۰۱ اقدام به برگزاری ۵۹۶ دوره و کارگاه آموزشی در سطح ملی در زمینه‌های مختلف تخصصی آمار رسمی شامل روش‌های تولید آمار رسمی، تجزیه و تحلیل آمار رسمی، پردازش و استخراج اطلاعات و اطلاع‌رسانی آماری نموده است و برای این منظور از توان علمی اعضای هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه‌های داخل و خارج کشور و متخصصان و کارشناسان حرفه‌ای نهادها و دستگاه‌های داخلی و بین‌المللی بهره‌گرفته است. پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران همچنین به دلیل داشتن مدرسان مجرب و متخصص در حوزه‌ی آمار رسمی و همچنین امکانات به روز آموزشی، جایگاه ویژه‌ای در منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه دارند و از این رو پژوهشکده‌ی آمار از بدو تأسیس تا پایان سال ۱۴۰۱ موفق به برگزاری ۳۲ دوره یا کارگاه آموزشی منطقه‌ای و بین‌المللی با همکاری مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP)، بخش آمار سازمان ملل (UNSD)، صندوق جمعیت سازمان ملل در ایران (UNFPA)، سازمان بین‌المللی کار (ILO) و سازمان همکاری‌های اقتصادی (ECO) شده است.

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی ملی و بین‌المللی

عملکرد گروه خدمات آموزشی در سال ۱۴۰۱

در سال ۱۴۰۱ گروه آموزش موفق به برگزاری دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌های علمی به شرح ذیل شده است:

الف) ۱۳ دوره و کارگاه آموزشی

ب) سخنرانی‌های تخصصی و علمی

الف) دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برگزار شده در سال ۱۴۰۱

در سال ۱۴۰۱ گروه خدمات آموزش موفق به برگزاری ۱۳ دوره و کارگاه آموزشی شد (۱۱ کارگاه آموزشی و ۲ دوره‌ی آموزشی) که مخاطبان عمده‌ی دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی از نهاده‌ها، وزارت‌خانه‌ها و سازمان‌های دولتی شامل: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت امور اقتصاد و دارایی کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، و مرکز آمار ایران، دفاتر آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کل کشور و دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها بودند. تعداد کل شرکت‌کنندگان در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی ۳۶۴ نفر است.

خانم محبوبه شهبازی؛
کارشناسی مدیریت
بازرگانی و کارشناس
خدمات آموزشی

ب) وبینارهای تخصصی

در راستای توزیع دانش و علوم مرتبط با آمار رسمی و برای ایجاد فضای هم‌اندیشی میان علاقمندان و کارشناسان آمار رسمی و برای ایجاد فضای هم‌اندیشی میان علاقمندان و کارشناسان آمار رسمی و افزایش سواد آماری جامعه، پژوهشکده‌ی آمار برای اولین بار اقدام به برگزاری وبینارهای تخصصی نمود. در سال ۱۴۰۱ در مجموع ۶ نشست تخصصی و وبینار با مشارکت متخصصان داخلی و خارجی برگزار شد.

برگزاری سخنرانی با موضوع «حکمرانی داده، مفاهیم و کاربردها»

سخنرانی «حکمرانی داده، مفاهیم و کاربردها» با حضور ابوالحسن کیخا، کارشناس آمارهای ساختمان مسکونی مرکز آمار ایران در روز چهارشنبه ۲۶ بهمن ۱۴۰۱ به صورت مجازی برگزار شد.

ایشان در خصوص مفاهیم اصلی حکمرانی داده یعنی مفهوم حکمرانی، تعاریف، مدل‌های حکمرانی کارکردهای آن، و همچنین مفهوم داده و بررسی چرخه حیات داده به بحث و بررسی پرداختند. و در ادامه بررسی تفاوت‌ها و جایگاه نقش‌های مهم مدیریت داده؛ استراتژی داده و حکمرانی داده‌محور با حکمرانی داده بیان شد.

یکی از مهم‌ترین موضوعات در این بحث چگونگی استفاده از داده با نگاه خلق ارزش است که در کنار ۳ موضوع دیگر به عنوان پیشنهاد سمینارهای آتی مطرح شد. این مباحث به داده‌محور شدن سازمان‌ها اختصاص دارد. بررسی مفاهیم و کاربردهای حکمرانی داده به منظور داده‌محور نمودن سازمان‌ها (به همراه ارائه آخرین تحولات حوزه داده در کشور) ارائه شد. در این وبینار ۲۶ نفر از پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی حضور داشتند.

برگزاری سخنرانی «نقش تجارت آب مجازی در بحران آبی کشور (با استفاده از جداول داده-ستانده)»

سخنرانی «نقش تجارت آب مجازی در بحران آبی

کشور(با استفاده از جداول داده-ستانده)» با حضور

دکتر بنفشه نجفی، رئیس گروه حساب تولید ملی و نهادی مرکز آمار ایران در روز چهارشنبه ۱۹ بهمن ۱۴۰۱ به صورت مجازی برگزار شد. ایشان در ابتدا به تقسیم‌بندی منابع آبی به آب آبی، سبز و خاکستری پرداختند. سپس منابع آب تجدیدپذیر و تجدیدنپذیر را ارائه کردند. وی اقلیم ایران را از لحاظ وضعیت جغرافیایی، منابع و مصارف آب مورد بررسی قرار داده و با شاخص‌های جهانی مورد مقایسه قرار داد. سپس ضمن معرفی آب به عنوان یک کالای اقتصادی، ویژگی‌های آن را توضیح دادند. در ادامه آب مجازی، ردپای آب، انواع ردپای آب و تجارت آب مجازی به عنوان ابزاری جدید، برای کنترل عرضه و تقاضای آب بررسی و معرفی شد. همچنین به بررسی جدول داده-ستانده به عنوان یک ابزار مؤثر برای محاسبات مربوط به تجارت آب مجازی پرداختند. در ادامه نیز خالص واردات آب مجازی به تفکیک ۷ بخش اقتصاد ایران نشان داده شد و سایر شاخص‌های اساسی در این حوزه را مورد بررسی قرار داده و پس از مقایسه‌های جهانی، راهکارها و پیشنهادهایی ارائه شد. در این وبینار ۵۷ نفر پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی «آمارگیری ثبتی مبنا (مقدماتی)» به صورت مجازی

دوره‌ی آموزشی «آمارگیری ثبتی مبنا (مقدماتی)» به مدت ۸ ساعت در تاریخ ۱۱ تا ۱۳ دی ۱۴۰۱ توسط آقای ودود کرامتی مشاور رئیس مرکز آمار ایران و کارشناس تحلیل‌گر

سیستم به صورت مجازی برگزار شد. در این دوره‌ی آموزشی مفاهیم مقدماتی، واژه‌های کلیدی و ثبت‌های پایه در آمارهای ثبتی مبنا، روش‌های استفاده از ثبت‌های اداری در سیستم آمارهای ثبتی مبنا و پیش‌شرط‌های آمارهای ثبتی مبنا ارائه شد. همچنین در این دوره‌ی آموزشی ۳۰ نفر شرکت‌کننده از اتاق بازرگانی، پژوهشکده‌ی آمار، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، اداره‌ی دامپزشکی استان گلستان، دانشگاه آزاد اسلامی حضور داشتند.

برگزاری کارگاه آموزشی دیدارسازی داده‌ها با نرم‌افزار Tableau به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «دیدارسازی داده‌ها با نرم‌افزار Tableau» به مدت ۱۲ ساعت در تاریخ ۱۸ الی ۲۰ دی ۱۴۰۱ توسط آقای نصرت‌اله حق‌گو (رئیس گروه نظارت بر تهیه حساب‌های اقتصادی و شاخص قیمت‌ها مرکز آمار ایران) در محل پژوهشکده‌ی آمار به صورت مجازی برگزار شد. در این کارگاه آموزشی مطالبی در خصوص معرفی نرم‌افزار Tableau، رسم نمودارها و جداول آماری، سفارشی‌سازی نمودارها در جدول و مدیریت داده‌ها در نرم‌افزار Tableau ارائه شد. همچنین در این کارگاه آموزشی ۴۰ نفر شرکت‌کننده از قوه‌ی قضاییه، سازمان فناوری و اطلاعات، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، اتاق بازرگانی، پژوهشکده‌ی آمار حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی «آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی (مقدماتی)»

دوره‌ی آموزشی «آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی» به مدت ۸ ساعت در تاریخ ۲۷ دی و ۱ بهمن ۱۴۰۱ توسط خانم دکتر مریم سلیمی (دکتری علوم ارتباطات، مؤلف و مدرس اینفوگرافیک و گرافیک خبری) در محل پژوهشکده‌ی آمار به صورت مجازی برگزار شد.

در این کارگاه آموزشی، مفهوم، ساختار و شیوه‌های ارائه‌ی اینفوگرافیک، تکنیک‌های اصلی، بایدها و نبایدها در فرایند طراحی اینفوگرافیک، شجره‌نامه، دیاگرام، انواع نمودار، شناخت نرم‌افزارهای مورد نیاز در طراحی اینفوگرافیک و توضیح عملی فرایند تبدیل یک متن به اینفوگرافیک ارائه شد. در این دوره ۱۵ نفر شرکت‌کننده از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، منطقه‌ی آزاد کیش حضور داشتند.

برگزاری کارگاه آموزشی «آشنایی با نرم‌افزار Eviews در تحلیل سری‌های زمانی» به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «آشنایی با نرم‌افزار Eviews در تحلیل سری‌های زمانی» به مدت ۸ ساعت در تاریخ ۲ تا ۴ بهمن ۱۴۰۱ توسط آقای دکتر تیمور محمدی، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی برگزار شد. در این کارگاه آموزشی مطالبی در خصوص انواع سری‌های زمانی مانا و نامانا و اهمیت آن در تحلیل اقتصادی، و

نیز نحوه‌ی بررسی مانایی سری‌های زمانی ارائه شد. همچنین انواع روش‌های مدل‌سازی شامل مدل‌های ARMA، فرایند گام تصادفی، مدل ARCH و GARCH و مدل‌های خودرگرسیون برداری مانا ارائه شد. همچنین در این کارگاه آموزشی ۵ نفر شرکت‌کننده از اتاق بازرگانی ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آذربایجان غربی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان خراسان جنوبی حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی «آمارگیری ثبتی مبنا (پیشرفته)» به صورت مجازی

دوره‌ی آموزشی آموزش آمارگیری‌های ثبتی مبنا (پیشرفته)» به مدت ۱۲ ساعت در تاریخ ۹ و ۱۱ بهمن ماه توسط آقای دکتر ودود کرامتی، مشاور رئیس مرکز آمار ایران و کارشناس تحلیل‌گر سیستم برگزار شد. در این دوره‌ی آموزشی به معرفی سیستم ثبتی، آشنایی با آمارگیری‌های ثبتی، حفظ حریم خصوصی و محرمانگی، چگونگی تهیه آمارهای ثبتی مبنا، سازگار، طراحی آمارگیری ثبتی، مستندسازی و تضمین کیفیت ارائه شد. همچنین در این دوره آموزشی ۱۱ نفر شرکت‌کننده از استانداری خراسان رضوی، استانداری گلستان، استانداری کرمان، استانداری آذربایجان غربی، استانداری خوزستان، مؤسسه پژوهش‌های جهاد کشاورزی حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی آموزش نرم افزار Spss (مقدماتی و پیشرفته) «به صورت مجازی

دوره‌ی آموزشی آموزش نرم افزار Spss (مقدماتی و پیشرفته)» به مدت ۱۲ ساعت در تاریخ ۱ تا ۳ اسفندماه توسط آقای دکتر حامد لروند، عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان برگزار شد. در این دوره‌ی آموزشی به معرفی متغیرها در Spss، شاخص‌های مرکزی و پراکندگی، نمودارهای آماری، آزمون فرض و فاصله اطمینان، آزمون‌های ناپارامتری، رگرسیون، طرح آزمایش‌ها ارائه شد. همچنین در این دوره آموزشی ۴ نفر شرکت‌کننده از دانشگاه آزاد اسلامی بوشهر، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اصفهان، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گلستان، سازمان بهزیستی کشور حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی آموزش نرم افزار R (مقدماتی و پیشرفته)» به صورت مجازی

دوره‌ی آموزشی «آموزش نرم افزار R (مقدماتی)» به مدت ۱۲ ساعت در تاریخ ۳۰ بهمن تا ۲ اسفندماه توسط آقای دکتر سیدمهدی صالحی، عضو هیئت علمی دانشگاه نیشابور برگزار شد. در این دوره‌ی آموزشی به معرفی نرم افزار Rstudio، زبان برنامه‌نویسی R، معرفی ساختار داده‌ها: بردارها، ماتریس‌ها و ارائه‌ها، عامل‌ها، داده‌های چارچوبدار و فهرست‌ها، توابع پیشرفته و کاربرد آن‌ها در پیش پردازش داده‌ها ارائه شد. همچنین در این دوره آموزشی ۷ نفر

شرکت‌کننده از پژوهشکده‌ی آمار، سازمان مدیریت و سیدمهدی صالحی، عضو هیئت علمی دانشگاه نیشابور برگزار شد. برنامه‌ریزی استان فارس، شرکت نفت، آزاد حضور داشتند.

برگزاری دوره‌ی آموزشی آموزش نرم‌افزار R (مقدماتی و پیشرفته) به صورت مجازی

در این دوره‌ی آموزشی نکات تکمیلی در برنامه‌نویسی، تحلیل اکتشافی داده‌ها و مصورسازی به کمک گرامر گرافیک، آزمون‌های کلاسیک آماری، مدل‌های آنالیز واریانس، رگرسیون خطی چندگانه و رگرسیون لجستیک ارائه

دوره‌ی آموزشی «آموزش نرم‌افزار R (پیشرفته)» به مدت ۱۲ ساعت در تاریخ ۹ تا ۱۳ اسفندماه توسط آقای دکتر

دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی برگزارشده سال ۱۴۰۱ در پژوهشکده‌ی آمار			
ردیف	عنوان دوره	تاریخ برگزاری	مدرس
۱	آمارگیری ثبتي مبنا (مقدماتی)	۱۱ تا ۱۳ دی ۱۴۰۱	آقای ودود کرامتی
۲	دیداری‌سازی داده‌ها با نرم‌افزار Tableau	۱۸ تا ۲۰ دی ۱۴۰۱	آقای نصرت‌اله حق‌گو
۳	آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی (مقدماتی)	۲۵ تا ۲۶ دی ۱۴۰۱	خانم دکتر مریم سلیمی
۴	آشنایی با نرم‌افزار Eviews در تحلیل سری‌های زمانی	۲ تا ۴ بهمن ۱۴۰۱	آقای دکتر تیمور محمدی
۵	آشنایی با اینفوگرافیک و تصویرسازی (پیشرفته)	۸ تا ۹ بهمن ۱۴۰۱	خانم دکتر مریم سلیمی
۶	آمارگیری ثبتي مبنا (پیشرفته)	۹ تا ۱۱ بهمن ۱۴۰۱	آقای ودود کرامتی
۷	کاربرد Excel در مدیریت داده‌ها	۱۶ تا ۱۸ بهمن ۱۴۰۱	آقای نصرت‌اله حق‌گو
۸	محاسبه شاخص‌های فقر	۲۵ تا ۲۶ بهمن و ۲ تا ۳ اسفند	آقای دکتر خلیل حیدری
۹	آموزش نرم‌افزار R (مقدماتی)	۳۰ بهمن تا ۲ اسفند ۱۴۰۱	آقای دکتر مهدی صالحی
۱۰	آموزش نرم‌افزار SPSS (مقدماتی-پیشرفته)	۱ تا ۳ اسفند ۱۴۰۱	آقای دکتر حامد لروند
۱۱	آموزش نرم‌افزار R (پیشرفته)	۹ تا ۱۳ اسفند ۱۴۰۱	آقای دکتر مهدی صالحی

لازم به توضیح است با توجه به محدودیت‌های ایجاد شده در زمان شیوع ویروس کرونا، پژوهشکده‌ی آمار سال ۱۴۰۱ دوره‌ها را به جزء «محاسبه شاخص‌های فقر» همانند سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ به صورت مجازی برگزار نمود.

سمینارها، نشست‌های تخصصی و سخنرانی‌های علمی

الف- نشست‌های تخصصی و وینارهای برگزارشده به مناسبت هفته‌ی پژوهش

در سال ۱۴۰۱ پژوهشکده‌ی آمار با مشارکت انجمن‌ها و سایر مؤسسات علمی و پژوهشی به مناسبت هفته پژوهش در مجموع، ۴ نشست، ۳ سخنرانی علمی- تخصصی و ۲ کارگاه آموزشی برگزار کرد.

پژوهشکده‌ی آمار

به مناسبت هفته پژوهش و فناوری پژوهشکده آمار برگزار می‌کند

برگزاری نمایشگاه محصولات پژوهش در نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری، ۱۹ الی ۲۲ آذر

بازدید علمی از نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای هفته پژوهش و فناوری، ۲۲ آذر ۱۴۰۱

برگزاری دومین روزگرد تخصصی با عنوان «فلسفه‌ای پژوهش و آموزش آمار در نظام علمی کشور برای ارتقا» و بازدید در تالارهای و تجمیعی‌گیری‌ها، ۲۶ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۳:۳۰ الی ۱۶

برگزاری نشست تخصصی با عنوان «معماری داده و سرشماری ثبتی‌مینا»، ۲۸ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۳ الی ۱۶

برگزاری دو کارگاه آموزش با عنوان‌های «طراحی‌های مهارت‌ها در نرم‌افزار Excel» ۲۹ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۸:۳۰ الی ۱۲:۳۰ و «دانش عمومی سایبری» ۳۰ آذر ۱۴۰۱، ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۲:۳۰

معرزی پژوهشگران نمونه

۱۹ تا ۳۰ آذر ۱۴۰۱

www.sttc.ac.ir

برگزاری دومین میزگرد تخصصی با موضوع «خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های» به‌مناسبت بزرگداشت هفته‌ی پژوهش و فناوری

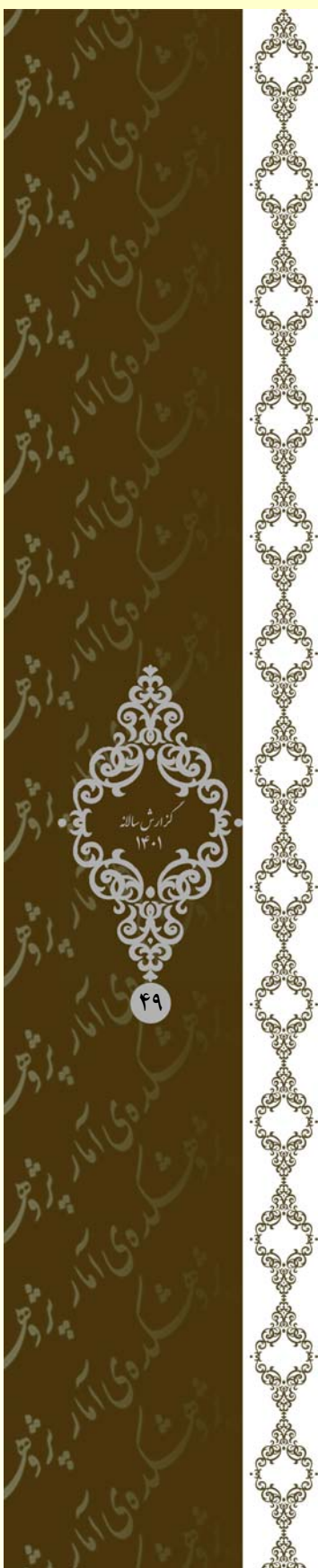
به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری، این میزگرد تخصصی با موضوع «خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌های» از ساعت ۱۳:۳۰ تا ۱۶ روز شنبه ۲۶ آذرماه ۱۴۰۱ به صورت مجازی با حضور دکتر عبدالرحمن راسخ (رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر علی رجالی (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان)، سید نعمت‌... میرفلاح نصیری (معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران)، دکتر فاطمه ترابی (عضو هیئت علمی و معاون دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران)، دکتر موسی گل‌علی‌زاده (عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر تقی ترابی (اقتصاددان) و دکتر اشکان شباک (عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده‌ی آمار) برگزار شد.

در این نشست مجازی سخنرانان هر یک به صورت کوتاه در حوزه تخصص خود با توجه به‌عنوان و موضوع میزگرد به بیان سخنانی پرداختند و در پایان جلسه جمع‌بندی به شکل زیر انجام شد:

- ۱ - تلاش در راستای ارتقای همکاری‌های پژوهشی و آموزشی بین اعضای هیئت علمی پژوهشی و آموزشی؛
- ۲- تلاش در راستای ارتقای همکاری بین سطوح مدیریتی پژوهشکده‌ها، انجمن‌های علمی و دانشکده‌های مرتبط با حوزه‌ی آمار رسمی؛
- ۳ - رویکرد کاربردی یا ایجاد ارتباط دانشگاه و پژوهشکده‌های سازمان‌های اجرایی با اهداف ارتقا سطح کاربردی آموزه‌های دانشگاهی؛
- ۴ - تشکیل کارگروه‌ها و کمیته‌های علمی برای پیگیری و اجرایی کردن موارد فوق از طریق سازمان برنامه و بودجه و وزارت علوم تحقیقات و فناوری؛
- ۵- تلاش در راستای ارتقای علمی و تخصصی کارشناسان و هیئت علمی‌های پژوهشی و آموزشی؛
- ۶ - بررسی راهکارهای استفاده بهینه از حجم بالای اطلاعات تولیدشده توسط مرکز آمار ایران در راستای بهبود برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های خُرد و کلان در جهت برطرف کردن خلاءهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور. همچنین در این میزگرد تخصصی ۸۷ نفر از سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مختلف کشور شرکت کردند.

برگزاری نشست تخصصی با موضوع «حکمرانی داده و سرشمای ثبتی مبنای» به مناسبت بزرگداشت هفته پژوهش و فناوری توسط پژوهشکده‌ی آمارا

این نشست تخصصی از ساعت ۱۳ تا ۱۶ روز دوشنبه ۲۸ آذرماه ۱۴۰۱ به‌صورت مجازی با حضور دکتر مصطفی طاهری (رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی و عضو هیئت علمی دانشگاه زنجان)، دکتر جواد حسین‌زاده (رئیس مرکز آمار ایران)، مهندس حمیدرضا هادی‌پور (کارشناس دولت الکترونیک و جانشین دبیر شورای اجرایی فناوری اطلاعات)، آقای علی‌اکبر محزون (مدیر کل دفتر جمعیت، نیروی کار و سرشماری مرکز آمار ایران) و دکتر اشکان شباک (عضو هیئت علمی و رئیس پژوهشکده‌ی آمار) برگزار شد. در ابتدا آقای دکتر شباک ضمن عرض سلام و تبریک هفته پژوهش و فناوری و تشکر از مدعوین و حضار در جلسه، از آقای دکتر حسین‌زاده دعوت کردند تا سخنرانی خود را با عنوان «نقش روش‌های ثبتی مبنای در سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن» ایراد بفرمایند. آقای دکتر حسین‌زاده در ابتدای سخن خود با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت «راه‌اندازی سامانه‌های اطلاعاتی و اتصال این سامانه‌ها» با هدف ایجاد اصلاحات ساختاری، تولید داده‌های ثبتی مبنای و به تبع آن ارتقا کیفیت دولت الکترونیک و خدمات عمومی را از مهم‌ترین محصولات «اتصال این پایگاه» دانست. به بیان ایشان هم در روایات و هم در متون علمی بر این نکته تأکید شده که حکمرانی مبتنی بر داده به نوعی زیربنای حکمرانی شایسته است و آمار می‌تواند نقش مهمی در طراحی، تولید و ارزیابی داده‌ها داشته باشد. وی اظهار داشت در حکمرانی شایسته ۸ محور مهم وجود دارد که در سه محور «شفافیت»، «پاسخ‌گویی» و «مسئولیت‌پذیری» آمار به‌صورت مستقیم اثرگذار است. در ادامه، ایشان تفاوت‌های بین سرشماری سنتی و سرشماری مدرن و مزایا و سوابق انجام سرشماری‌های ثبتی مبنای را برشمردند و با اشاره به تشکیل ستادی در بالاترین سطح متشکل از ده وزیر و دو رئیس دستگاه به ریاست رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور مراحل عملیاتی شدن قانون دوام در کشور را تشریح کردند. دکتر حسین‌زاده در پایان سخنان خود اظهار امیدواری کرد بستر مناسبی برای مرکز آمار ایران مهیا شود تا نظام تبادل داده در فضایی امن و با سرعت بیشتر اجرایی شود. در ادامه، آقای دکتر طاهری از تصویب قانون دوام در مجلس شورای اسلامی و تأیید آن در شورای نگهبان و ابلاغ آن به رئیس جمهور خبر داد که در حال حاضر زمینه برای اجرای این قانون فراهم شده است و انتظار داریم اتصال داده‌های آماری به‌دست‌آمده از سامانه اجرایی در دستگاه‌های مختلف به زودی اجرا شود. ایشان از مرکز آمار خواستند که مشخص کند برای به‌دست آوردن اطلاعات یکپارچه از سامانه‌های متصل به دستگاه‌های اجرایی چه چیزهایی مورد نیاز است. در پایان، اظهار امیدواری کردند ضعف‌هایی که در این سامانه‌ها وجود دارد هر چه زودتر مرتفع شود. سپس آقای محزون توضیحاتی جامع در خصوص سرشماری ثبتی مبنای ارائه دادند اهم مطالب ارائه‌شده توسط ایشان شامل موارد زیر بود:

دستگاه‌ها با آن مواجه بودند را به حداقل می‌رساند. بر اساس این قانون، داده‌های کشور از مالکیت دستگاه‌های متولی خارج شده و دولت، مالک اصلی همه داده‌های کشور است. همچنین این قانون برای دستگاه‌هایی که از ارائه آمارها خودداری کنند احکامی پیش‌بینی کرده است که باعث تسهیل امور خواهد شد. در ادامه ایشان راهکارهایی برای نهادینه کردن نظام ثبتی‌مبنا ارائه و اظهار امیدواری کردند با تعامل داده‌ای بین دستگاهی و تأمین داده‌های ثبتی‌مبنا، نظام آماری کشور بتواند آمارهای مورد نیاز را به‌جای دوره‌های زمانی فصلی، سالانه یا هر ده سال یک‌بار، به‌صورت ماهانه، هفتگی یا ... ارائه نماید. در پایان این نشست، حاضران در جلسه به پرسش و پاسخ پیرامون مسائل مطرح شده پرداختند. همچنین در این نشست تخصصی ۱۱۰ نفر از سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مختلف کشور شرکت کردند.

برگزاری کارگاه آموزشی «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار اکسل» به مناسبت هفته پژوهش و فناوری به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «افزایش مهارت‌ها در نرم‌افزار اکسل» به مدت ۴ ساعت در تاریخ ۲۹ آذر ۱۴۰۱ توسط آقای نصرت‌اله حق‌گو، رئیس گروه «نظارت بر تهیه حساب‌ها و شاخص قیمت‌ها» مرکز آمار ایران برگزار شد. در این کارگاه آموزشی، توضیحاتی درباره مفاهیم چند میانبر کاربردی، چند تابع، نمودارها، یافتن مقادیر یکتا و بدون تکرار و موضوعات: Subtotal, Duplicate, Sort, Data Validation, Import_Export, PivotTable, PivotChart, Map, Consolidate Data, VLOOKUP, INDEX & MATCH, HLOOKUP, TEXT Functions, Protect, MACRO, Add-ins ارائه شد.

برگزاری کارگاه آموزشی «دانش عمومی سایبری» به مناسبت هفته پژوهش و فناوری به صورت مجازی

کارگاه آموزشی «دانش عمومی سایبری» به مدت ۲ ساعت در تاریخ ۳۰ آذر ۱۴۰۱ توسط آقای حیدر میرزایی، رئیس پژوهشگر، ICDL پژوهش‌کده‌ی آمار برگزار شد. در این کارگاه توضیحاتی درباره مفاهیم شبکه‌های کامپیوتری، آموزش چکیده مهارت هفتم (surface web-dark web- deep web) فضای سایبری و کاربردهای آن، اینترنت - موتورهای جستجو، آشنایی با انواع وب و نحوه عملکرد و الزامات امنیتی آن، امنیت سایبری، آموزش راهکارهای مقابله با حملات سایبری در شبکه‌های سازمانی ارائه شد.

شرکت نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری در سال ۱۴۰۱

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده آمار، بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری از شنبه ۱۹ تا ۲۲ آذر در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. این نمایشگاه میزبان محصولات فناورانه و نوآورانه دانشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری سراسر کشور است. در این نمایشگاه، واحدهای دانشگاه شهید بهشتی به همراه محصولات خود، محصولات برتر انجمن آمار، پژوهشکده‌ی آمار و ... را به نمایش گذاشتند. غرفه‌ی این محصولات در سالن ۵ نمایشگاه بین‌المللی قرار داشت و علاقه‌مندان می‌توانستند برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص محصولات و ایجاد ارتباطات گسترده‌تر از غرفه این واحد بازدید کنند.

سمینارها، نشست‌های تخصصی و سخنرانی‌های علمی

ب- سایر نشست‌های تخصصی و وبینارهای برگزارشده

نشست پژوهشکده‌ی آمار با مدیران وزارت فرهنگ و
ارشاد اسلامی استان تهران

در راستای تقویت همکاری مشترک بین اعضای نظام آماری کشور جلسه‌ای با حضور مدیران پژوهشکده‌ی آمار و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مورخ چهارشنبه ۷ دی‌ماه ۱۴۰۱ در پژوهشکده‌ی آمار تشکیل شد.

این جلسه در راستای شناسایی بیشتر ظرفیت‌های هر دو دستگاه و در صورت امکان تعریف پروژه‌های مشترک بین آنها برگزار شد. در همین خصوص پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران پیشنهادهایی برای اضافه شدن برخی شاخص‌ها به حوزه فرهنگ به‌منظور تولید آمار ارائه دادند. و همچنین پژوهشکده‌ی آمار آمادگی خود را برای تهیه حساب‌های فرهنگ

با مشارکت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی اعلام کرد.

در پایان ضمن سازنده خواندن این جلسه از سوی مدیران هر دو دستگاه، مقرر شد جلسات تا زمان حصول به نتایج مثبت ادامه داشته باشد.

برگزاری نشست حکمرانی داده و
شفافیت اقتصادی با حضور

متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه

نشست حکمرانی داده و شفافیت اقتصادی در روز چهارشنبه ۱۴ دی ۱۴۰۱ در محل پژوهشکده‌ی امور اقتصادی برگزار شد. در این نشست آقایان دکتر محمدجواد توکلی «رئیس پژوهشکده امور اقتصادی»؛ دکتر جواد حسین‌زاده «رئیس

مرکز آمار ایران؛ دکتر اشکان شباک «رئیس پژوهشکدهی آمار»؛ دکتر سیدامیر اصغری «معاون پژوهشی دانشکدهی فنی و مهندسی دانشگاه خوارزمی»؛ دکتر مهدی موحدی «رئیس مرکز آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی سازمان امور مالیاتی کشور»؛ دکتر سامان قاسمی «مدیرگروه بازارهای مالی پژوهشکده امور اقتصادی» و برخی کارشناسان مربوطه حضور داشتند.

در این نشست که به صورت مجازی برای مخاطبین به اشتراک گذاشته شد هر کدام از حضار در خصوص تجربیات مؤسسه و نهاد خود در زمینه تبادل داده‌ها در کشور و چالش‌های موجود سخن گفتند. با توجه به خلاصه مذاکرات مقرر شد برخی از موضوعات به‌عنوان محورهای همایش شفافیت اقتصادی که اوایل سال آینده برگزار خواهد شد مطرح شوند. همچنین در خصوص برنامه‌ریزی برای همکاری میان پژوهشکدهی آمار و پژوهشکدهی امور اقتصادی نیز پیشنهادهایی مطرح شد که قرار شد توسط رؤسای پژوهشکده‌های مزبور پیگیری شود.

برگزاری جلسه همکاری مشترک بین رئیس پژوهشکدهی آمار و دکتر محسن صراف رایزن علمی ایران در کشور مالزی در پژوهشکدهی آمار

در روز دوشنبه ۱۹ دی ۱۴۰۱ رایزن علمی ایران در کشور مالزی و جنوب شرق آسیا آقای دکتر محسن صراف، به‌منظور بازدید از ظرفیت‌ها و دستاوردهای علمی در پژوهشکدهی آمار، در محل این جلسه حضور یافتند.

در این جلسه رئیس پژوهشکدهی آمار ضمن معرفی دستاوردهای پژوهشی و فعالیت‌های پژوهشکدهی آمار به امکان ایجاد همکاری بین پژوهشکدهی آمار و مؤسسات و نهادهای علمی و پژوهشی کشورهای جنوب شرق آسیا از جمله کشورهای مالزی، اندونزی و فیلیپین در زمینه علوم داده و حکمرانی داده‌ها تأکید کردند.

رایزن علمی ایران در کشور مالزی و جنوب شرق آسیا آقای دکتر صراف، ضمن تشکر از میزبانی پژوهشکدهی آمار، این پژوهشکده را از جمله

پژوهشکده‌های علمی، تحقیقاتی مهم کشور دانستند و ابراز امیدواری کردند هرچه سریع‌تر بسترهای گسترش ارتباطات علمی و بین‌المللی این مرکز با کشورهای مذکور در زمینه‌های مورد علاقه فراهم شود و از اعلام آمادگی کامل برای فراهم‌سازی و ایجاد این ارتباط سخن گفتند.

در ادامه دو طرف پیرامون استفاده از تجربیات کشورهای فوق در زمینه علوم داده و حکمرانی داده‌ها و راهکارهای گسترش همکاری‌های علمی-تحقیقاتی به بحث و تبادل نظر پرداختند.

نشست‌های تخصصی

به‌مناسبت بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی وینار علمی - تخصصی از ساعت ۱۰ الی ۱۲ روز شنبه ۳۰ مهرماه ۱۴۰۱ به صورت مجازی در پژوهشکده آمار با حضور سه تن از پژوهشگران پژوهشکده آمار با عناوین «آمارگیری‌های آمیخته مُد و اثرات مُدهای آمارگیری»، «اقتصاد دیجیتال» و «شناسایی الگوهای رفتاری کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین» برگزار شد.

آمارگیری‌های آمیخته مُد و اثرات مُدهای آمارگیری

«آمارگیری‌های آمیخته مُد و اثرات مُدهای آمارگیری» عنوان سخنرانی خانم دکتر روشک علی‌اکبری‌صبا؛ عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار، به عنوان سخنران اول بود. خانم دکتر صبا در سخنرانی خود به آمارگیری آمیخته‌مُد (چندمُدی) آمارگیری با ترکیب روش‌های (مُدهای) مختلف به‌طور خاص در مرحله گردآوری داده‌ها پرداختند. این آمارگیری‌ها می‌توانند ترکیبی از مدهای سنتی‌تر آمارگیری مانند رودرو، تلفن و پست، یا برخی از مدهای جدیدتر آمارگیری مانند وب، تلفن همراه، روزنوشت یا سیستم تلفن گویا باشند، پرداختند.

اقتصاد دیجیتال

«اقتصاد دیجیتال» عنوان سخنران آقای محمد غلامی؛ پژوهشگر گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان سخنران دوم بود. آقای غلامی در سخنرانی خود به موارد زیر پرداختند. رشد سریع اینترنت در اوایل دهه‌ی ۱۹۹۰، چشم‌انداز فرایند دیجیتالی شدن را گسترش داده و نحوه‌ی کارکرد کسب و کارها و تعامل آنها با مصرف‌کنندگان را دچار تحول کرده است. با توجه به گستردگی و تنوع نوآوری‌ها و ابداعات، اقتصاد کشور به روش‌های مختلف وابسته به ابزارهای دیجیتال و اینترنت گشته است.

سرعت این تغییرات به نحوی است که به هیچ وجه حتی در چند سال گذشته هم قابل پیش‌بینی نبوده. ابزارهای نوین دیجیتال باعث شده‌اند تا نحوه‌ی کار، ارتباط، خرید و فروش کالاها و خدمات و انجام کارهای روزمره دچار تغییرات بنیانی شود. از این‌رو سنجش آثار دیجیتالی شدن، برای درک کلیت اقتصاد با توجه به افزایش وابستگی کسب و کارها و مصرف‌کنندگان به محصولات و خدمات دیجیتال به صورت امری ضروری درآمده است.

شناسایی الگوهای رفتاری کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین

«شناسایی الگوهای رفتاری کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین» عنوان سخنرانی خانم مریم میرزایی؛ پژوهشگر گروه پردازش داده‌ها و اطلاع رسانی پژوهشکده‌ی آمار، به عنوان سخنران سوم بود. در این سخنرانی گذران وقت در فضای مجازی و اینترنت یکی از موضوع‌های مهمی است که امروزه در زندگی بشر جا باز کرده است و بسیاری از افراد وقت زیادی از زندگی روزمره خود را صرف فعالیت در فضای مجازی و اینترنت می‌کنند. حال ممکن است این فعالیت‌ها منجر به اتلاف وقت و یا صرفه‌جویی در وقت فرد شود. فعالیت‌هایی مانند خرید، آموزش، سرگرمی، دستیابی به اطلاعات عمومی، تماشا کردن برنامه‌ها یا گوش کردن به موسیقی، جستجو در شبکه‌های اجتماعی، دانلود و آپلود کردن اطلاعات، چک کردن ایمیل و ... می‌تواند فرد را ترغیب به استفاده از رایانه و اینترنت کند. از آنجایی که متغیرهای بسیاری مانند سن، جنسیت، تحصیلات، وضعیت تأهل، شغل، شهری یا روستایی بودن، تعداد اعضای خانوار و ... می‌توانند بر نوع استفاده افراد از اینترنت و فضای مجازی تأثیرگذار باشد، یکی از اهداف ما بررسی تأثیرگذاری این متغیرها بر نوع فعالیت افراد در اینترنت و فضای مجازی و هدف دیگر یافتن الگوهای استفاده افراد از اینترنت و فضای مجازی بود. با توجه به ضرورت مدرن‌سازی نظام آماری کشورها و اهمیت استفاده از روش‌های جدید در آمار رسمی، روش‌های یادگیری ماشین مورد استفاده قرار گرفتند. یکی از تکنیک‌های یادگیری ماشین خوشه‌بندی است. این یک روش یادگیری بدون نظارت است، از این رو هیچ نظارتی برای الگوریتم ارائه نمی‌شود و با مجموعه داده بدون برچسب سر و کار دارد. الگوریتم خوشه‌بندی تا حدودی شبیه به الگوریتم رده‌بندی است، اما تفاوت در نوع مجموعه داده‌ای است که استفاده می‌شود. از آنجایی که برای انجام پژوهش حاضر با داده‌های نوع آمیخته سر و کار داشتیم استفاده از روش‌های تک‌بعدی که فقط برای خوشه‌بندی داده‌های عددی و یا خوشه‌بندی داده‌های رسته‌ای استفاده می‌شوند، مناسب به نظر نمی‌رسید و از این‌رو از روش‌های خوشه‌بندی برای داده‌های نوع آمیخته استفاده شد. به طور کلی سعی شد در طول سخنرانی به سؤالات زیر پاسخ داده شود.

الگوی استفاده از اینترنت و فضای مجازی به چه صورت است؟

به طور کلی افراد با چه ویژگی مانند سن، تحصیلات، وضعیت تأهل، وضعیت اشتغال و ... از چه الگوی مصرفی اینترنت تبعیت می‌کنند؟

چه عواملی بر نوع استفاده از اینترنت و فضای مجازی تأثیرگذار هستند؟

کدام تکنیک یادگیری ماشین برای تحلیل داده‌های اینترنت و فضای مجازی مطرح شده‌اند؟

خلأهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقاء و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری

به مناسبت بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی، این میزگرد تخصصی از ساعت ۱۳:۳۰ تا ۱۶ روز شنبه ۳۰ مهرماه ۱۴۰۱ به صورت مجازی با حضور دکتر عبدالرحمن راسخ (رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر علی رجالی (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان)، دکتر سید نعمت‌ا... میرفلاح نصیری (معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران)، دکتر فاطمه ترابی (مدیر گروه جمعیت‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)، دکتر ایوب فرامرزی (معاون اقتصادی و محاسبات ملی مرکز آمار ایران و عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)، دکتر موسی گل‌علی‌زاده (عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس)، و دکتر رسول صادقی (عضو هیئت علمی گروه جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران) برگزار شد.

آقای دکتر صادقی ضمن معرفی علم جمعیت‌شناسی و ارتباط آن با علم آمار به خلأهای جدی آماری کشور در حوزه جمعیت‌شناسی پرداخت. ایشان کمبود «داده‌های قومی و مذهبی»، «داده‌های مهاجرتی بین‌المللی در ایران» «داده‌های گروه‌های آسیب‌پذیر (مانند معلولین، مهاجران بدون مدرک، سالمندان و ...)»، «داده‌های فضایی مکانی/ در حوزه جمعیت»، «داده‌های جمعیتی در سطح محله‌ای و حوزه‌های آماری»، «داده‌های طولی در جمعیت‌شناسی» را مهمترین خلأهای آماری و پژوهشی در حوزه جمعیت‌شناسی دانستند.

دکتر فرامرزی از نیاز کشور به توسعه و لزوم برنامه‌ریزی برای تولید آمار و پژوهش در نظام آماری متناسب با نیازهای توسعه‌ای سخن گفتند. آقای نصیری هم ضمن اشاره به برخی آمارهای اشتغال و طرح تحقیق و توسعه، از فعالیتهای آماری و طرح‌های آمارگیری در مرکز آمار سخن گفتند و به مشکل تبادل داده در کشور و احساس مالکیت داده توسط کارشناسان دستگاه‌ها سخن گفتند.

در ادامه آقای دکتر راسخ اظهار داشتند که متولی تعیین محورهای پژوهش و آموزش در نظام علمی آمار و نظام آمار رسمی کشور کیست؟ آیا دانشگاه‌ها این مسئولیت را دارند یا سیاست‌گذاران کلان کشور؟

آقای دکتر رجالی نیز به اهمیت ارتباط رشته‌های مختلف در پژوهش‌های آماری و این‌که رشته‌های مختلف در این زمینه نقش دارند و آمار یک موضوع میان‌رشته‌ای است و نیاز به درگیر بودن همه رشته‌ها دارد اشاره کردند. ایشان موضوع

کارآموزی و ارتباط دانشجویان رشته آمار را با ارکان نظام آماری کشور دارای اهمیت دانستند و خواستار اهتمام جدی به این موضوع توسط دستگاه‌های مختلف شدند.

آقای دکتر شباک نیز ضمن اشاره به لزوم بازنگری در نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها به مشکل مهارت و مسأله دانش‌آموختگی کاربردی در میان فارغ‌التحصیلان رشته آمار اشاره کردند. ایشان گفتند خروجی‌های نظام آموزشی کشور در رشته آمار چندان متناسب با نیازهای کاربردی امروز نظام آماری کشور نیست. ایشان اشاره کردند آیا سهم بالای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از میان بیکاران فقط به دلایل شرایط اقتصادی کشور است یا خود فارغ‌التحصیلان نیز به اندازه لازم آماده ایجاد شغل و یا به‌کارگیری دانش‌آموخته شده متناسب با نیازهای روز نیستند؟

همچنین ایشان به شکل‌گیری شورای راهبری آموزش و پژوهش در نظام آماری کشور زیر برنامه سوم توسعه ملی آمار کشور اشاره داشتند که این شورا عملاً از سال ۱۴۰۰ با ابلاغ رسمی شورای عالی آمار شروع به کار کرد و پژوهشکده‌ی آمار با برگزاری جلسات متعدد در دو حوزه آموزش و پژوهش توانسته با کمک دستگاه‌های اجرایی و نظرخواهی از آنان ضمن آسیب‌شناسی فعالیت‌های گذشته و برشمردن نقاط ضعف و قوت و تحلیل نظام آموزش و پژوهش، محورهای پژوهش مورد نیاز و سرفصل‌های آموزش را با ذکر جزئیات روشن سازد.

آقای دکتر گل‌علی‌زاده نیز به بحث مشکل در تبادل داده‌ها برای نیازهای پژوهش و انگیزه دانشجویان و استاد برای فعالیت‌های پژوهشی و نیاز به حمایت‌های مالی در این مقوله اشاره کردند.

حکمرانی داده و شفافیت اقتصادی

این نشست که با همکاری پژوهشکده‌ی آمار برنامه‌ریزی شده بود در روز چهارشنبه ۱۴ دی ۱۴۰۱ در سالن پژوهش پژوهشکده امور اقتصادی برگزار شد.

در این نشست آقایان دکتر محمدجواد توکلی، رئیس پژوهشکده امور اقتصادی؛ دکتر جواد حسین‌زاده، رئیس مرکز آمار ایران؛ دکتر اشکان شباک، رئیس پژوهشکده آمار؛ دکتر سیدامیر اصغری، معاون پژوهشی دانشکده فنی و مهندسی و عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی؛ دکتر مهدی موحدی بک‌نظر، رئیس مرکز آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی مالیاتی کشور، دکتر سامان قاسمی، مدیرگروه بازارهای مالی پژوهشکده امور اقتصادی و دیگر کارشناسان مربوطه حضور داشتند.

در این نشست که به صورت مجازی برای مخاطبین پخش شد هر کدام از حضار در خصوص تجربیات مؤسسه و نهاد خود در زمینه تبادل داده‌ها در کشور و چالش‌های موجود سخن گفتند. با توجه به خلاصه مذاکرات مقرر شد برخی از موضوعات به‌عنوان محورهای همایش شفافیت اقتصادی که اوایل سال آینده برگزار خواهد شد مطرح شوند.

همچنین در خصوص برنامه‌ریزی برای همکاری میان پژوهشکده‌ی آمار و اقتصاد نیز پیشنهادی مطرح شد که قرار شد توسط رؤسای پژوهشکده‌های مزبور پیگیری شود.

برگزاری میزگرد تخصصی با موضوع «خلأهای پژوهشی و آموزشی آمار در نظام علمی کشور برای ارتقا و بهبود برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری‌ها» به مناسبت بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی توسط پژوهشکده‌ی آمار

به مناسبت بزرگداشت روز آمار و برنامه‌ریزی، این میزگرد تخصصی از ساعت ۱۳:۳۰ تا ۱۶ روز شنبه ۳۰ مهرماه ۱۴۰۱ به صورت مجازی با حضور دکتر عبدالرحمن راسخ (رئیس انجمن آمار ایران و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز)، دکتر علی رجالی (عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی اصفهان)، آقای سید نعمت‌ا... میرفلاح نصیری (معاون طرح‌های آماری و آمارهای ثبتی مرکز آمار ایران)، دکتر فاطمه ترابی (مدیر گروه جمعیت‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)، دکتر ایوب فرامری (معاون اقتصادی و محاسبات ملی مرکز آمار ایران و عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار)، دکتر موسی گل‌علی‌زاده (عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس)، و دکتر رسول صادقی (عضو هیئت علمی گروه جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران) برگزار شد.

در این نشست مجازی میهمانان هر یک به صورت کوتاه در حوزه تخصص خود با توجه به‌عنوان و موضوع میزگرد به بیان سخنانی پرداختند و سپس جلسه به پرسش و پاسخ و بیان دیدگاه‌ها میان میهمانان و حضار در جلسه گذشت. آقای دکتر صادقی ضمن معرفی علم جمعیت‌شناسی و ارتباط آن با علم آمار به خلأهای جدی آماری کشور در حوزه جمعیت‌شناسی پرداخت. ایشان کمبود «داده‌های قومی و مذهبی»، «داده‌های مهاجرتی بین‌المللی در ایران» «داده‌های گروه‌های آسیب‌پذیر (مانند معلولین، مهاجران بدون مدرک، سالمندان و ...)»، «داده‌های فضایی مکانی/ در حوزه جمعیت»، «داده‌های جمعیتی در سطح محله‌ای و حوزه‌های آماری»، «داده‌های طولی در جمعیت‌شناسی» را مهمترین خلأهای آماری و پژوهشی در حوزه جمعیت‌شناسی دانستند.

دکتر فرامری از نیاز کشور به توسعه و لزوم برنامه‌ریزی برای تولید آمار و پژوهش در نظام آماری متناسب با نیازهای توسعه‌ای سخن گفتند. آقای نصیری هم ضمن اشاره به برخی آمارهای اشتغال و طرح تحقیق و توسعه، از فعالیت‌های آماری و طرح‌های آمارگیری در مرکز آمار سخن گفتند و به مشکل تبادل داده در کشور و احساس مالکیت داده توسط کارشناسان دستگاه‌ها سخن گفتند.

در ادامه آقای دکتر راسخ اظهار داشتند که متولی تعیین محورهای پژوهش و آموزش در نظام علمی آمار و نظام آمار رسمی کشور کیست؟ آیا دانشگاه‌ها این مسئولیت را دارند یا سیاست‌گذاران کلان کشور؟

آقای دکتر رجالی نیز به اهمیت ارتباط رشته‌های مختلف در پژوهش‌های آماری و این‌که رشته‌های مختلف در این زمینه نقش دارند و آمار یک موضوع میان رشته‌ای است و نیاز به درگیر بودن همه رشته‌ها دارد اشاره کردند. ایشان موضوع کارآموزی و ارتباط دانشجویان رشته آمار را با ارکان نظام آماری کشور دارای اهمیت دانستند و خواستار اهتمام جدی به این موضوع توسط دستگاه‌های مختلف شدند.

دکتر صادقی به تجربه خوب استفاده از مشاور از گروه‌های مختلف در گروه جمعیت‌شناسی دانشگاه تهران اشاره کردند.

آقای دکتر راسخ ضمن معرفی رشته آمار و تاریخ آن، به اهمیت مسأله محور بودن پژوهش‌های دانشگاهی اشاره کردند و به نظام فعلی اشاره کردند که مسأله محور نیست و بیشتر مقاله محور و محدودکننده است و فرصت‌های مطالعاتی متنوع را برای اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی فراهم کنند.

آقای دکتر شباک نیز ضمن اشاره به لزوم بازنگری در نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها به مشکل مهارت و مسأله دانش‌آموختگی کاربردی در میان فارغ‌التحصیلان رشته آمار اشاره کردند. ایشان گفتند خروجی‌های نظام آموزشی کشور در رشته آمار چندان متناسب با نیازهای کاربردی امروز نظام آماری کشور نیست. ایشان اشاره کردند آیا سهم بالای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از میان بیکاران فقط به دلایل شرایط اقتصادی کشور است یا خود فارغ‌التحصیلان نیز به اندازه لازم آماده ایجاد شغل و یا به‌کارگیری دانش‌آموخته شده متناسب با نیازهای روز نیستند؟

همچنین ایشان به شکل‌گیری شورای راهبری آموزش و پژوهش در نظام آماری کشور زیر برنامه سوم توسعه ملی آمار کشور اشاره داشتند که این شورا عملاً از سال ۱۴۰۰ با ابداع رسمی شورای عالی آمار شروع به کار کرد و پژوهشکده‌ی آمار با برگزاری جلسات متعدد در دو حوزه آموزش و پژوهش توانسته با کمک دستگاه‌های اجرایی و نظرخواهی از آنان ضمن آسیب‌شناسی فعالیت‌های گذشته و برشمردن نقاط ضعف و قوت و تحلیل نظام آموزش و پژوهش، محورهای پژوهش مورد نیاز و سرفصل‌های آموزش را با ذکر جزئیات روشن سازد.

آقای دکتر رجالی نیز ضمن اشاره به لزوم توجه به نظام آمارشناسی، به لزوم انعطاف‌پذیری در نظام آموزشی متناسب با نیازها و شرایط هر دانشگاه کشور اشاره کردند.

آقای دکتر گل‌علی‌زاده نیز به بحث مشکل در تبادل داده‌ها برای نیازهای پژوهش و انگیزه دانشجوی و استاد برای فعالیت‌های پژوهشی و نیاز به حمایت‌های مالی در این مقوله اشاره کردند. در پایان جلسه جمع‌بندی به شکل زیر انجام شد:

- نیاز به تداوم چنین جلساتی برای هم‌اندیشی و ارائه بازخوردهای آن به تصمیم‌گیران،
- مشکل اساسی در ارائه داده‌های مورد نیاز برای پژوهش با توجه به موضوع محرمانگی داده‌ها و نیاز جدی برای پیدا کردن ساز و کار مناسب،
- مشکل مقاله‌محور بودن نظام علمی کشور و نیاز به بازنگری برای آن به ویژه در امر پژوهش با رویکرد مسأله‌محوری،
- نیاز به ارتباط بیشتر میان نظام علمی در حوزه آمار و نظام آماری کشور و اهمیت نقش پژوهشکده در آن (نیاز به تهیه و پیشنهاد ساز و کار اجرایی و نظامند برای این موضوع)،
- نیاز به بازنگری در نظام آموزشی کشور و منعطف کردن آن با رویکرد مسأله‌محوری و رفع نیازهای کاربردی و صنعتی،
- پی‌گیری نتایج کارها و فعالیت‌های انجام شده در شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری کشور و استفاده بهتر از ظرفیت آن.

مشارکت در رویدادهای علمی و همکاری با مجامع علمی

همکاری مشترک در راستای امضای تفاهم‌نامه‌ی تهیه و تدوین آمار و حساب‌های اقتصادی زیست‌بوم بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات

در راستای پاسخگویی به اهداف عملیاتی سند طرح کلان و معماری شبکه ملی اطلاعات، سند تحول مردمی و سند راهبردی جمهوری اسلامی ایران در فضای مجازی و نیز ضرورت تحقق سهم ۱۵ درصدی ارزش‌افزوده اقتصاد دیجیتال از ارزش‌افزوده کل اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۶، تفاهم‌نامه با موضوع «تهیه و تدوین آمار و حساب‌های اقتصادی زیست‌بوم بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات» فی‌مابین وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و پژوهشکده‌ی آمار منعقد شد.

هدف از انعقاد این تفاهم‌نامه، محاسبه و تولید آمار به شرح ذیل بوده است:

۱- شاخص‌های اقتصادی ستانده، مصرف واسط، ارزش افزوده، جبران خدمات، تعداد شاغلین، موجودی سرمایه، تجارت خارجی بر اساس دو رویکرد OECD و طبقه‌بندی جدید استاندارد رشته‌فعالیت‌های اقتصادی (ISIC) برای طرف عرضه‌ی بخش ICT با بهره‌گیری از داده‌های ثبتی و برآورد بر اساس سری زمانی موجود برای داده‌های غیر ثبتی بدون اجرای طرح آمارگیری؛

۲- سنجش زیست‌بوم اقتصاد دیجیتال به استناد جدیدترین الگوهای سنجش مراجع معتبر بین‌المللی؛

۳- تهیه و تدوین نظام سنجش دارایی‌های دیجیتال؛

۴- محاسبه و سنجش دارایی‌های دیجیتال؛

۵- محاسبه و سنجش شاخص‌های اقتصادی، تجاری و فنی حوزه فضا (اقتصاد فضا)؛

۶- تهیه و تدوین جدول داده-ستانده بخش؛

۷- تهیه و تدوین نظام ارزیابی بازده اجتماعی زیست‌بوم اقتصاد دیجیتال؛

۸- محاسبه و سنجش بازده اجتماعی زیست‌بوم اقتصاد دیجیتال؛

۹- تعامل به‌منظور ارتقای سواد داده‌ای در راستای استقرار مؤثر چرخه مدیریت داده، کلان داده و داده‌باز.

عضویت و حضور فعال پژوهشکده‌ی آمار در مجمع پژوهشکده‌های اقتصادی

مجمع پژوهشکده‌های اقتصادی متشکل از مؤسسه‌ها، پژوهشکده‌ها و مراکز پژوهشی اقتصادی وابسته به نهادهای حاکمیتی است که با هدف ایجاد هماهنگی بیشتر بین این نهادها برای بهبود سیاست‌گذاری‌های اقتصادی تأسیس شده است. مجمع دارای ۱۹ عضو است و در حال حاضر دبیرخانه مجمع در پژوهشکده امور اقتصادی برقرار است، اولین نشست این مجمع در تاریخ ۲۹ آبان ۱۴۰۱ برگزار شد.

اهداف مجمع

- ♦ اعضای مجمع اهداف زیر را دنبال می‌کنند؛
- ♦ جهت‌گیری هوشمندانه، دقیق و تعامل سازنده برای مواجهه با مسائل کلیدی اقتصادی؛
- ♦ ارتقای سیاست‌های اقتصادی موجود و ارائه توصیه‌های سیاستی مناسب؛
- ♦ ایجاد هماهنگی و تقویت اثربخشی اعضای مجمع در تصمیم‌سازی برای حل مسائل کلان اقتصادی؛
- ♦ شناسایی و کاربست نوآوری‌ها در سیاست‌گذاری اقتصادی.

زمینه‌های همکاری

زمینه پژوهشی و صنفی

الف) انتقال تجربیات در زمینه توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی؛

ب) به‌کارگیری ظرفیت‌های بالقوه اعضای مجمع در زمینه توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی؛

پ) هماهنگی و همکاری در زمینه فعالیت‌های پژوهشی مرتبط با توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی؛

ت) هماهنگی و همکاری در جهت تعریف و انجام پروژه‌های مشترک پژوهشی در زمینه توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی؛

ث) هم‌فکری و مطالعه در زمینه استخراج نظام جامع مسائل و شاخص‌های مورد نیاز توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری

اقتصادی؛

ج) تقویت اثربخشی اعضای مجمع در حل مسائل کلان اقتصادی کشور؛

چ) تعامل سازنده و نوآوری در زمینه توسعه، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اقتصادی؛

ح) نقش‌آفرینی در تدوین سیاست‌های اقتصادی؛

خ) ایجاد بانک‌های اطلاعاتی از محققین و متخصصین فعال دانشگاهی و تقویت مشارکت نخبگان علمی کشور در سیاست‌گذاری اقتصادی؛

د) تقسیم کار علمی بین مؤسسه‌ها، پژوهشکده‌ها و مراکز پژوهشی عضو مجمع؛

ذ) پیگیری امور صنفی مربوط به ارتقاء اعضای هیئت علمی، پژوهشگران و کارکنان اعضای مجمع؛

ر) پشتیبانی از پژوهش‌های مشترک و تأمین منابع آن.

زمینه‌های آموزشی

الف) برگزاری کارگاه‌های آموزشی و نشست‌های علمی مشترک؛

ب) برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت و میان‌مدت به‌صورت مشترک طبق ضوابط مربوط.

ساز و کارهای اجرایی

الف) یکی از رؤسای مراکز پژوهشی عضو مجمع، با رأی اکثریت اعضا و برای مدت یک سال به‌عنوان دبیر مجمع انتخاب خواهد شد تا اقدامات لازم در خصوص تحقق ماده یک تفاهم‌نامه را معمول دارد.

ب) دبیرخانه به‌عنوان بازوی اجرایی مجمع، اقدامات لازم در خصوص پیگیری محورهای ماده یک تفاهم‌نامه را انجام خواهد داد.

پ) مجمع در راستای تحقق ماده یک این تفاهم‌نامه، جلسات منظمی را که تاریخ و محل آن با اتفاق اکثریت حاضرین در هر جلسه تعیین می‌شود، برگزار خواهد کرد. این جلسات با دعوت کتبی دبیر مجمع و حضور حداقل دوسوم اعضای مجمع رسمیت خواهد یافت. تصمیمات اتخاذشده با اکثریت آرای اعضای مجمع معتبر است و به وسیله دبیر مجمع ابلاغ می‌شود.

ت) مجمع می‌تواند برای دستیابی به اهداف خود، کارگروه‌های تخصصی دائمی یا موقت از میان اعضا یا سایر صاحب‌نظران و متخصصان تشکیل دهد.

ث) موضوع، اصول، چارچوب و شیوه همکاری‌ها در زمینه‌هایی که نیاز به ملاحظات مالی و حقوقی دارد، طی تفاهم‌نامه‌های جداگانه‌ای که مابین اعضا منعقد خواهد شد، تعیین می‌شود.

برگزاری نشست تخصصی پژوهشکده‌ی آمار در شانزدهمین کنفرانس آمار

در خلال برگزاری شانزدهمین کنفرانس آمار، پژوهشکده‌ی آمار در روز جمعه ششم شهریور ماه سال ۱۴۰۱، یک نشست تخصصی با موضوع «تحلیل آمارهای رسمی» را برگزار نمود. این نشست متشکل از ۵ سخنرانی تخصصی بود.

۱- وینار تخصصی با سخنرانی خانم دکتر روشنگ علی‌اکبری صبا؛ عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار «همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ در دهک‌های اقتصادی جامعه ایرانی»؛

۲- وینار تخصصی با سخنرانی خانم دکتر لیدا کلهری ندرآبادی؛ عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار با عنوان «تأثیر اپیدمی کرونا بر آمارهای جریان نیروی کار ایران»؛

۳- وینار تخصصی با سخنرانی خانم دکتر تابان باغ‌فلکی؛ با عنوان «تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رنده‌شده ایران با استفاده از مدل‌های مخاطره‌های رقابتی»؛

۴- وینار تخصصی با سخنرانی آقای دکتر عباس مرادی؛ با عنوان «Web scraping technique for producing Iranian consumer price index»

۵- وینار تخصصی با سخنرانی آقای دکتر محمد شیرینی؛ عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار؛ با عنوان «فقر چندبعدی کودکان در ایران: چهارچوب روش‌شناختی و تعیین‌کننده‌ها»

جلسه‌ی همکاری مشترک پژوهشکده‌ی آمار با مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری

جلسه‌ی همکاری مشترک بین پژوهشکده‌ی آمار و مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری روز سه‌شنبه ۲۹ آذر ۱۴۰۱ با حضور مدیران و کارشناسان دو مجموعه در مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری تشکیل شد.

در این جلسه، آقایان دکتر پاکذات «رئیس مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری»، غلامی‌نتاج «مدیرکل دفتر خدمات پژوهشی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری» و دکتر خواجه‌وی «رئیس روابط عمومی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری» از مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و دکتر شباک «رئیس پژوهشکده‌ی آمار»، سیفی «مدیر اداری و مالی پژوهشکده‌ی آمار» و غلامی «کارشناس گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده‌ی آمار» حضور داشتند.

در ابتدای بحث، آقای دکتر شباک «رئیس پژوهشکده‌ی آمار» ضمن ابراز خرسندی از فرصت پیش‌آمده در مورد زمینه‌های کاری مشترک دو مجموعه، خواستار تعامل سازنده با مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری شد و خاطر نشان کرد با توجه به کسب مجوز آموزشی پژوهشکده‌ی آمار از سازمان امور اداری و استخدامی کشور، این پژوهشکده می‌تواند به صورتی پررنگ‌تر درحوزه‌ی آموزش آمارهای ثبتي فعالیت داشته باشند. ایشان اشاره کردند پژوهشکده‌ی آمار به رغم محدودیت‌های پیش رو توانسته است خدمات ارزشمندی ارائه کند. همچنین ایشان بیان کردند که تشکیل مجمع پژوهشکده‌ها فرصت خوبی برای ارائه مسایل صنفی است. وی ضمن بیان ظرفیت‌های مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، افزود: امید می‌رود تا نسبت به بهره‌گیری از ظرفیت‌های بیشتری در راستای تحقق اهداف خود گام برداریم.

در ادامه آقای غلامی‌نتاج به تاریخچه ۵ ساله‌ی تشکیل مرکز پژوهش‌های آینده‌نگری اشاره کردند و بیان نمودند اکنون این مجموعه با فعالیت پنج گروه پژوهشی در حال خدمات‌رسانی به سازمان برنامه و بوجه‌ی کشور است.

آقای دکتر پاکذات رئیس مرکز پژوهش‌ها، بیان کردند با توجه به اینکه سه حلقه‌ی دانشگاه، مراکز مطالعاتی و مراکز پژوهشی اهمیت بالایی در تشکیل علم و پیش‌برد توسعه‌ی هر کشور دارند؛ ایشان ادامه دادند که تهیه‌ی گزارش وضعیت موجود از وظایف مراکز مطالعاتی است که مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار در این دسته قرار می‌گیرند؛ همچنین جایگاه مرکز پژوهشی آینده‌نگری در حلقه‌ی سوم یعنی مراکز مطالعاتی است که وظیفه‌ی پیش‌بینی و حل مسئله را برعهده دارند. ایشان خاطرنشان کردند که مرکز آینده‌نگری یکی از بهره‌برداران خروجی‌های مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار بوده و این دو مجموعه را در پیش‌برد اهداف مرکز پژوهشی آینده‌نگری قابل اتکا دانستند و همچنین اشاره کردند که نشست‌های چهارشنبه این مرکز هم می‌تواند یک راه‌کار برای همکاری دوجانبه باشد.

در پایان آقای دکتر شباک ضمن تشکر از آقای دکتر پاکذات ابراز علاقه کردند که در زمینه‌های مشترک با این مرکز همکاری داشته باشند و یک تفاهم‌نامه مشترک به امضا برسانند.

حضور در نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری در سال ۱۴۰۱

بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی دستاوردهای پژوهش و فناوری کار خود را روز شنبه ۱۹ آذر در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران آغاز و ۲۲ آذر به کار خود پایان داد. این نمایشگاه میزبان محصولات فناورانه و نوآورانه دانشگاه‌ها، مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری سراسر کشور بود. واحدهای دانشگاهی در این نمایشگاه حاضر شدند و غرفه‌ی دانشگاه شهید بهشتی محصولات برتر از انجمن آمار، پژوهشکده‌ی آمار و ... را به نمایش گذاشت. غرفه در سالن ۵ نمایشگاه بین‌المللی قرار داشت و علاقه‌مندان می‌توانستند برای کسب اطلاعات بیشتر در خصوص محصولات و ایجاد ارتباطات گسترده‌تر از غرفه این واحد بازدید کنند.

مصاحبه‌ی رادیویی رئیس محترم پژوهشکده‌ی آمار با رادیو اقتصاد به مناسبت

هفته‌ی پژوهش

به مناسبت هفته‌ی پژوهش، رئیس محترم پژوهشکده‌ی آمار در مصاحبه‌ای با رادیو اقتصاد به اهمیت پژوهش در حوزه‌ی آمار و برنامه‌ریزی پرداختند. ایشان در ابتدای مصاحبه ضمن عرض تبریک به مناسبت هفته‌ی پژوهش، اشاره کردند «که پژوهش یکی از نکات مهم و اساسی در انجام هر کاری است یعنی برای شروع هر کاری یا گرفتن تصمیمی لازم است تا در آن مطالعه و پژوهش انجام شود و بر اساس نتایج حاصل از آن مطالعه، اقدام کرد. این خود باعث می‌شود تا اقدام دقیق‌تر و صحیح‌تر بوده و منابع کمتری برای رسیدن به نتیجه صرف شود. همچنین برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی نیازمند آمار بوده و پژوهش در حوزه‌ی آمار رسمی به احصا نیازهای آماری کشور کمک می‌کند. در این حوزه می‌توان روش‌هایی را که با آن، گردآوری داده‌ها با دقت و صحت بیشتری اتفاق می‌افتد؛ تشخیص داده و پیشنهاد داد و در واقع کیفیت داده‌ها را بالا برد. اگر چه در این بین، اذعان می‌شود پژوهش در سطح کشور بسیار مهم است ولی از نظر تخصیص بودجه‌ای، نیازمند ساختارها یا زیرساخت‌هایی است تا این کار به خوبی اتفاق بیافتد؛ هرچند معمولاً اولویت‌های دیگری پیش می‌آید که باعث می‌شود تخصیص بودجه برای پژوهش کم‌تر مورد توجه قرار بگیرد.»

در ادامه آقای دکتر شباک افزودند: «پژوهشکده‌ی آمار یکی از پژوهشکده‌های کشور است که تقریباً در زمینه‌ی آمار رسمی منحصر به فرد بوده و نیز حتماً می‌دانید در بیشتر کشورها مرکز ملی آمار مسئول و متولی آمار رسمی در آن کشور است؛ در کشور ما نیز با توجه به وابستگی پژوهشکده‌ی آمار به مرکز آمار ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور این مسئولیت بر عهده‌ی پژوهشکده‌ی آمار است. این مجموعه در سال ۱۳۸۷ تشکیل شده و در این مدت هم فعالیت‌های خوبی را در حد توان و وسعش انجام داده است. انجام بیش از ۳۵۰ طرح پژوهشی، ترجمه و تألیف ۲۶ جلد کتاب، ارائه‌ی ۲۶ گزارش تحلیلی که در سال‌های اخیر به این حوزه ورود داشته از جمله فعالیت‌ها و پژوهش‌های این مجموعه در حوزه‌ی آمار رسمی است. اخیراً مجمعی از پژوهشکده‌های دولتی (پژوهشکده‌هایی که وابسته به دولت و دستگاه‌های اجرایی هستند) با دبیری پژوهشکده‌ی امور اقتصادی وابسته به وزارت امور اقتصاد و دارایی تشکیل شده است که می‌تواند برای ساماندهی بهتر استفاده از نتایج پژوهش‌ها در تصمیم‌گیری‌ها و اهمیت پژوهش و بحث بودجه‌ای مربوط به آن فرصت خوبی باشد. پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های

اجرائی خیلی بهتر از پژوهشکده‌های داخل دانشگاه‌ها می‌توانند به مسائل کاربردی بپردازند. همچنین در سطح دانشگاه‌ها تولید علم و نظریه‌پردازی وجود دارد که قطعاً این علم و نظریه‌پردازی باید در پژوهشکده‌ها (پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی) کاربردی شوند؛ و همچنین پژوهشکده‌های وابسته به دستگاه‌های اجرایی با توجه به شناختی که از مشکلات موضوعی در مسائل مختلف دارند قدرت تشخیص مسئله، پژوهش و انجام طرح‌های مسئله‌محور را نیز دارند و همچنین می‌توانند برای حل آن موضوع حلقه‌ی وصل بین دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها باشند. موضوع دیگر این است که یکی از مشکلاتی که در کشور حتی در سطح دانشگاه‌ها به‌عنوان نهاد تولید علم وجود دارد مقاله‌محور بودن یا پژوهش‌محور بودن کارهای تحقیقاتی است تا اینکه دانش، مقالات یا پژوهش‌های ما به سمت حل مسئله بروند که این هم خود در کنار بحث بودجه در فضای پژوهشی کشور یک معضل به حساب می‌آید.

برگزاری جلسات کارگروه آموزش و پژوهش برای تدوین برنامه چهارم توسعه این حوزه

در راستای تدوین برنامه چهارم توسعه در حوزه آموزش و پژوهش، جلسات این کارگروه در سال ۱۴۰۱ و در محل پژوهشکده‌ی آمار به صورت هفتگی برگزار شد. هدف این کارگروه تدوین احکام و برنامه چهارم توسعه آمار در حوزه آموزش و پژوهش آمار رسمی مطابق با رویکرد سرشماری ثبتي مبنا و مدرن‌سازی نظام آماری است.

اعضای این کارگروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان پژوهشکده‌ی آمار، کارشناسان مرکز آمار ایران، نمایندگان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان برنامه و بودجه و سازمان امور استخدامی کشور بودند. در این جلسه گزارشی از آسیب‌شناسی برنامه‌ی سوم و اقدامات لازم در خصوص تدوین برنامه‌ی چهارم ارائه شد.

جلسه‌ی مشترک معاونت طرح‌های آماری و آمارهای ثبتي مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار

جلسه‌ی مشترک معاونت طرح‌های آماری و آمارهای ثبتي مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار به دعوت این معاونت در سالن جلسات دکتر عادل آذر مرکز آمار ایران در ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۵ بهمن ۱۴۰۱ برگزار شد.

در این جلسه که با حضور مدیران دفاتر معاونت طرح‌های آماری و آمارهای ثبتي مرکز آمار ایران، آقای دکتر شباک رئیس پژوهشکده‌ی آمار، مدیران گروه‌های پژوهشی و مدیر اداری و مالی این پژوهشکده تشکیل شده بود راهکارها و پیشنهادهایی برای همکاری و تعامل بیشتر بین معاونت‌های مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار ارائه شد.

حضور پژوهشکده‌ی آمار در همایش «تولید و سرمایه‌گذاری چالش‌ها، موانع و راهکارها»

حضور پژوهشکده‌ی آمار در همایش «تولید و سرمایه‌گذاری چالش‌ها، موانع و راهکارها» با حضور متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه برگزار شد. همایش «تولید و سرمایه‌گذاری چالش‌ها، موانع و راهکارها» در روز سه‌شنبه ۹ اسفند ۱۴۰۱ در پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی برگزار شد. این همایش میزبان محصولات و انتشارات پژوهشکده‌ی آمار نیز بود.

برگزاری چهاردهمین نشست مجمع پژوهشکده‌های امور اقتصادی به میزبانی پژوهشکده‌ی آمار

چهاردهمین نشست مجمع پژوهشکده‌های امور اقتصادی در روز یک‌شنبه ۲۱ اسفند ۱۴۰۱ در مرکز آمار ایران سالن اجتماعات دکتر آذر با میزبانی پژوهشکده‌ی آمار برگزار شد.

در این نشست دکتر اشکان شباک رئیس پژوهشکده‌ی آمار ضمن تشکر از حضور مدعوین به معرفی پژوهشکده پرداختند و سپس دکتر وحید حسین‌زاده عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس و مناطق آزاد انزلی درخصوص مسیرها و دامنه‌ی ارتباطات کشور پرداخته و به تحلیلی اجمالی تاریخچه‌ی ارتباطات ایران، شرایط فعلی و اقدامات پیش رو پرداختند.

در ادامه آقای دکتر شباک ضمن معرفی پژوهشکده‌ی آمار از همکاران خواستند گزارشی از روند فعالیت‌های پژوهشی ارائه کنند سپس خانم دکتر روشنگر علی‌اکبری صبا، معاون پژوهشی و آقای دکتر ایوب فرامرزی، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار به ارائه گزارش‌های تخصصی از فعالیت‌های پژوهشکده پرداختند.

این میزگرد با تعامل و همکاری پژوهشکده‌ی آمار، پژوهشکده پولی و بانکی، مرکز پژوهش‌های مجلس، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و سایر پژوهشکده‌های اقتصادی برگزار شد.

گروه امور مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار

آقای محمد فدایی،
کارشناس مدیریت
بازرگانی و سرپرست مالی
و اداری پژوهشکده‌ی آمار
از اسفندماه ۱۴۰۱

آقای فرشاد سیفی،
کارشناسی ارشد مدیریت
بازرگانی و مدیر مالی و
اداری پژوهشکده‌ی آمار تا
بهمن‌ماه ۱۴۰۱

گروه مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار به‌منظور برنامه‌ریزی، هدایت، هماهنگی و کنترل فعالیت‌های مالی پژوهشکده‌ی آمار در چهارچوب مقررات، قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مصوب و ایجاد هماهنگی برای انجام وظایف محوله و درون‌سازمانی و سایر ذینفعان مجاز به بهره‌برداری از اطلاعات مالی و ایجاد بخش‌ها و دوایر یا رده‌های متعدد در حیطه مسئولیت، برای تحصیل اهداف امور مالی تشکیل شده است. مدیر مالی و اداری همچنین در تدوین ضوابط ارتقای کارکنان امور مالی نقش اساسی دارد. این گروه دارای وظایفی به شرح زیر است:

- ♦ مدیریت و نظارت بر برنامه‌ریزی پژوهشکده‌ی آمار مطابق با مصوبات، مقررات و آیین‌نامه‌های مربوط.
- ♦ نظارت بر مصرف اعتبار تخصیصی به واحدهای مختلف بر اساس بودجه تفصیلی مصوب هیئت امنا و سایر قوانین و مقررات مالی مورد عمل پژوهشکده‌ی آمار و ارائه گزارش جهت طرح در هیئت امنا؛
- ♦ نظارت بر انجام تعمیرات اساسی به منظور احیاء و نگهداری ساختمان و تأسیسات موجود و همکاری با اداره حراست در زمینه حفاظت از ساختمان، اموال و تأسیسات؛
- ♦ نظارت و کنترل بر وصول درآمدهای اختصاصی و واریز آنها به خزانه؛
- ♦ نظارت بر مصرف صحیح اعتبارات از طریق رسیدگی قبل و بعد از آن؛
- ♦ استقرار فرآیند شناسایی درآمدها و کنترل مناسب بر چرخه مالی به‌منظور تهیه‌ی گزارش‌های مدیریتی مالی در جهت ایجاد انضباط مالی در بخش‌های مختلف پژوهشکده‌ی آمار؛

- ♦ تدوین روش‌های اجرایی مناسب برای نگهداری ابنیه و تجهیزات پژوهشکده‌ی آمار به منظور حفظ و نگهداری از سرمایه‌های ملی پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ نظارت بر انجام تمام هزینه‌های پرسنلی اداری، عمرانی و غیره‌ی پژوهشکده، از محل اعتبارات عمومی و اختصاصی و امضا تمام چک‌ها و اسناد مربوط در حدود اختیارات تفویضی؛
- ♦ بررسی کارشناسی در خصوص پرداخت تمام مراحل قراردادهای پژوهشی و انطباق با هزینه‌های مشاوره و اسناد مربوط به خرید اقلام مصرفی و تجهیزات مورد نیاز پروژه‌ها با شرایط و ضوابط و اعتبارات قراردادهای منعقدشده؛
- ♦ هماهنگی با مرکز آمار ایران، سایر دستگاه‌ها، سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات و ... کشور به‌منظور پیش‌برد برنامه و تحقق اهداف مجموعه؛
- ♦ نظارت بر تهیه و تنظیم دستورالعمل‌ها و بخش‌نامه‌های اداری مالی، تشکیلاتی و بودجه و ارائه‌ی طریق به واحدهای مختلف پژوهشکده‌ی آمار در چهارچوب قوانین مربوط؛
- ♦ نظارت بر کنترل حضور و غیاب کارکنان و اتخاذ روش‌های مناسب در جهت امر حضور و غیاب کارکنان برابر مقررات مربوط؛
- ♦ سرپرستی و نظارت بر تمام امور مربوط به رفاه کارکنان از قبیل مسکن، وام، بیمه درمانی و تکمیلی اعضای پژوهشکده و ...
- ♦ اولویت‌بندی و مدیریت هزینه‌های مؤسسه متناسب با سیاست‌های کلی مصوب هیئت رئیسه؛
- ♦ ارائه گزارش‌های توجیهی لازم به رئیس پژوهشکده‌ی آمار در خصوص وظایف مربوط به واحدهای تحت نظر؛
- ♦ همکاری با مرکز آمار ایران، معاونت پژوهشی و سایر گروه‌های پژوهشی به‌منظور حسن اجرای اهداف، وظایف و برنامه‌های پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ ارزشیابی سالیانه‌ی پرسنل و بررسی‌های مورد نظر جهت ارتقای پایه و رتبه اعضا؛
- ♦ صدور و ابلاغ تمام احکام اداری اعضای هیئت علمی و غیر هیئت علمی؛
- ♦ ایجاد و نگهداری بانک اطلاعات پرسنلی و سوابق خدمتی و اداری تمام پرسنل پژوهشکده و بایگانی آن‌ها؛
- ♦ رسیدگی به امور بازنشستگی اعضا و اتخاذ تصمیمات لازم؛
- ♦ نظارت بر اجرای صحیح مقررات استخدامی و ارائه راهنمایی‌های لازم؛

♦ نگهداری و به روزرسانی اطلاعات مالی؛

♦ برآورد و تنظیم بودجه؛

♦ تأمین نیروی انسانی مورد نیاز واحدها در قالب برنامه‌های تعیین‌شده و بودجه‌های مصوب آنها؛

♦ انجام امور پرسنلی کارکنان بر اساس ضوابط و شرایط قوانین دولتی؛

♦ تهیه پرونده‌های پرسنلی؛

♦ صدور احکام مربوط به اعزام پرسنل برای دوره‌های آموزشی در داخل و یا خارج از پژوهشکده‌ی آمار؛

♦ تأمین و پیگیری دریافت تسهیلات از مؤسسات مالی؛

♦ نظارت بر امور انبار.

در سال ۱۴۰۱ مدیریت امور مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار شاهد بهبود عملکرد در بسیاری از زمینه‌های فعالیت خود بود همچنین در این سال گروه مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار شاهد تغییرات مدیریتی بوده و در اواخر بهمن‌ماه سال ۱۴۰۱، ضمن قدردانی از زحمات جناب آقای فرشاد سیفی به‌عنوان مدیر مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار، آقای محمد فدایی به‌عنوان سرپرست جدید این مجموعه معرفی و مشغول به کار شدند.

معرفی اعضای گروه

آقای فرشاد سیفی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی و مدیر مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار؛

آقای محمد فدایی، کارشناسی مدیریت بازرگانی و سرپرست مالی و اداری پژوهشکده‌ی آمار؛

* آقای عیسی قاسمی، کارشناسی ارشد حسابداری، کارشناس امور مالی؛

* آقای منصور اکبری، کارشناسی حسابداری، کارشناس امور قراردادها؛

* آقای حمید بوکانی، کارشناسی مدیریت کسب و کار، کارپرداز؛

* خانم مهدیه رحمانی، کاردانی الکترونیک، حسابدار؛

* خانم الهام بادپا، کارشناسی علوم و ارتباطات اجتماعی، کارشناس هماهنگی و پیگیری؛

* آقای محمدجواد عیسی‌زاده، کارشناسی حقوق، کارشناس امور قراردادها؛

* آقای حبیب یعقوبی، پشتیبانی؛

* آقای حسینعلی پُرحکم، پشتیبانی؛

* آقای آرمین نواب‌پور، راننده؛

* آقای حمیدرضا رئیسی، کارشناسی ارشد فناوری و اطلاعات، کارشناس فناوری و اطلاعات (پروژه‌ای)؛

حوزه‌ی ریاست

* آقای حسین بیاتی، دیپلم، حراست فیزیکی؛

* آقای محمدحسن محمدی، دیپلم، حراست؛

* آقای محمد حسین فرساد، دیپلم، متصدی خدمات عمومی؛

* آقای محمد متین، دیپلم، متصدی خدمات عمومی؛

* آقای حسن احمدی، سیکل، متصدی خدمات عمومی.

معرفی گروه امور مجله و انتشارات پژوهشکده‌ی آمار

با توجه به افزایش اهمیت مباحث اطلاع‌رسانی و ضروریات تقویت بحث مدیریت دانش و مستندسازی اطلاعات و اسناد، گروه امور مجله و انتشارات پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان یکی از بخش‌های این مجموعه انجام فعالیت می‌کند. هدف ایجاد این گروه علاوه بر انجام فعالیت‌های مربوط به مراحل ارزیابی و انتشار مقالات مجله‌های علمی «بررسی‌های آمار رسمی ایران» و «پژوهش‌های آماری ایران»، ایجاد تسهیلات اجرایی لازم برای انجام تمام اقدامات در خصوص چاپ و نشر کتاب‌ها (تألیفی و ترجمه‌شده)، طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های پژوهشی و تحلیلی حاصل از فعالیت‌های علمی اعضای هیئت علمی و پژوهشگران پژوهشکده‌ی آمار است.

وظایف:

- ♦ صفحه‌بندی مطالب طرح‌های پژوهشی مطابق با استانداردهای پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ صفحه‌بندی و ویراستاری مطالب گزارش‌های پژوهشی، تحلیلی و عملکرد مطابق با استانداردهای پژوهشکده‌ی آمار؛
- ♦ انجام تمام امور گرافیکی شامل طراحی جلد نشریات، طراحی تصاویر مربوط به وب‌گاه پژوهشکده‌ی آمار، طراحی پوستر سخنرانی‌ها، وبینارها، میزگردها و ...؛
- ♦ بایگانی و نگهداری فایل‌های کتاب‌ها، طرح‌های پژوهشی، مجلات، گزارش‌ها و ...؛
- ♦ انجام تمام امور مربوط به ارزیابی، آماده‌سازی و انتشار مقاله‌های «مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران» و «مجله پژوهش‌های آماری ایران».

معرفی اعضای گروه

خانم نجمه نظریان،
کارشناسی روانشناسی،
کارشناس امور مجله و
انتشارات

خانم طاهره امینی،
کارشناسی ارشد آمار،
کارشناس پروژه‌ای امور
مجله و انتشارات

خانم ساناز مهندسی،
کارشناسی ارشد
جمعیت‌شناسی و
سرپرست امور مجله و
انتشارات

کتاب‌ها

تدوین واژه‌نامه‌ی آمار رسمی

توسعه‌ی علمی جامعه‌ها بیش از هر ابزار دیگری نیازمند زبان علمی آن جامعه است و زبان علم در ایران به زبان فارسی است. نقش واژه‌نامه‌های تخصصی در تبدیل علم به زبان ملی، یکسان‌سازی برداشت‌ها، فراهم کردن امکان درک صحیح مفاهیم و افزایش امکان استفاده از یافته‌های علمی در سطح ملی و بین‌المللی اهمیت تهیه و استفاده فراگیر از این واژه‌نامه‌ها را در رشد علمی جامعه به درستی نشان می‌دهد. از این رو استادان و صاحب‌نظران رشته‌های علمی مختلف، طی سال‌های اخیر، تهیه و تدوین واژه‌نامه‌های حوزه‌های تخصصی را از وظایف خود قرار داده‌اند و امروزه در بسیاری از حوزه‌ها شاهد واژه‌نامه‌هایی جامع به زبان فارسی هستیم.

بر این اساس پژوهشکده‌ی آمار، که مسئولیت پاسخگویی به نیازهای پژوهشی عمده در نظام آماری کشور را بر عهده دارد و بنابر ضرورت وجود یک واژه‌نامه‌ی آمار رسمی به‌منظور یکسان‌سازی و هماهنگ کردن واژگان این حوزه به‌عنوان یکی از پایه‌ای‌ترین ابزارهای مورد نیاز در بیان مناسب‌تر نتایج پژوهش‌ها، تدوین «واژه‌نامه‌ی آمار رسمی» را در دستور کار خود قرار داد. هدف از تهیه و تدوین این واژه‌نامه، ارائه‌ی مجموعه‌ی منسجمی از اصطلاحات و واژگان مورد استفاده در آمار رسمی بوده است. مبنای تهیه‌ی واژه‌نامه‌ی آمار رسمی

منابع حوزه‌ی آمار رسمی بین‌المللی و داخلی همانند: دانشنامه‌ی روش‌های پژوهش آمارگیری، دانشنامه‌ی علوم آماری، روش‌شناسی آمارگیری، واژه‌نامه‌ی اصطلاحات آماری- سازمان همکاری و توسعه‌ی اقتصادی، آمارگیری‌های جمعیت فعال اقتصادی، شاغلین، بیکاران و غیر فعالان- راهنمای سازمان بین‌المللی کار، قطعنامه‌ی آمار روابط کار ۱۲۰امین کنفرانس بین‌المللی آمارهای کار، واژه‌های مرتبط در پرسشنامه‌های بین‌المللی و داخلی بوده است.

تدوین واژه‌نامه‌ی آمار رسمی با همت بلند و همکاری‌های ارزشمند جمعی از اساتید برجسته و صاحب‌نظران حوزه‌ی آمار رسمی، اقتصاد، علوم اجتماعی و جمعیت‌شناسی انجام شده

است. تهیه‌ی این

واژه‌نامه از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۴ آغاز شده و در اسفند سال ۱۴۰۰ به پایان رسیده است. این کتاب در بهار ۱۴۰۱ چاپ شده و در اختیار علاقمندان قرار گرفته است

گزارش سالانه
۱۴۰۱

کتاب پیکره دانش مدیریت داده

امروزه بسیاری از سازمان‌ها به اهمیت داده‌ها به‌عنوان یکی از سرمایه‌های حیاتی خود پی‌برده‌اند. داده‌ها و اطلاعات می‌توانند درکی از مشتریان، محصولات و خدمات را در اختیار قرار دهند. همچنین این داده‌ها و اطلاعات موجب نوآوری و دستیابی به اهداف راهبردی سازمان‌ها خواهند شد. با این وجود و با درک این مطلب، تعداد اندکی از سازمان‌ها، فرآیند مدیریت داده را به‌عنوان سرمایه‌ای که می‌تواند ارزش‌آفرین باشد، انجام

می‌دهند. کتاب پیکره دانش مدیریت داده سعی می‌کند تا تمامی ابعاد و جوانب مدیریت داده را مورد توجه قرار دهد. مهمترین این ابعاد عبارت‌اند از: معماری داده، مدل‌سازی و طراحی داده، ذخیره‌سازی داده و عملیات بر روی آن، امنیت داده، یکپارچه‌سازی و تعامل‌پذیری داده، انبارسازی داده و هوش تجاری، کیفیت داده.

در مدیریت سنتی جهت تبیین مأموریت و چشم‌اندازهای سازمان از گزارش‌های مدیران سطح میانی و یا کارشناسان سازمان بهره‌برده می‌شد. این گزارش‌ها مبتنی بر استنتاج‌های شخصی و خوداظهاری کارشناسان است. بدیهی است که در خوداظهاری غالباً به‌صورت تصادفی و گاهی به‌صورت تعمدی ممکن است کم‌اظهاری یا بیش‌اظهاری وجود داشته باشد. لذا نرخ رخداد خطا یا اشتباه در این گزارش‌ها زیاد خواهد بود. وجود اشتباه در گزارش‌های آماری مدیریتی می‌تواند به جای راهنمایی سازمان، آن سازمان را گمراه نماید. لذا در مدیریت نوین، سعی می‌شود تا به جای اتکا به خوداظهاری افراد، از علم داده استفاده شود. روندها و نمودارهای مبتنی بر داده که از عملکرد سازمان منتج می‌شوند می‌توانند بهترین راهنما برای ترسیم مأموریت‌ها و چشم‌اندازهای سازمانی باشند.

مخاطبین کتاب پیکره دانش مدیریت داده می‌توانند تمامی علاقمندان به مباحث علم داده باشند؛ به عبارتی این کتاب می‌تواند برای علاقمندان رشته‌های مدیریت (در تمامی گرایش‌ها)، مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، مهندسی صنایع، علوم کامپیوتر و ...، کتابی سودمند باشد. اما این کتاب توجهی خاص به مدیران تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر نیز دارد تا بتوانند با علم به مباحث طرح شده در این کتاب، تحولی را پیرامون تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، پیش‌بینی، پیش‌گیری و به‌طور کلی مدیریت کارآمد در سازمان خود ایجاد نمایند. این کتاب در تابستان ۱۴۰۱ به چاپ رسیده است.

مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران

پژوهشکده‌ی آمار نشریه‌ای علمی (رتبه‌ی علمی ج) با عنوان «مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران» منتشر می‌کند که تا کنون سی و سه شماره از این مجله منتشر شده است.

زمینه‌های فعالیت این مجله عبارت‌اند از: آمار نظری، آمار کاربردی، احتمال، آمار رسمی، آموزش آمار، آمار و سیستم‌های فازی، آمار در اقتصاد، زیست‌آمار، آمار و فناوری و سایر زمینه‌های آمار.

دست‌اندرکاران انتشار مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران در سال ۱۴۰۱ عبارت بودند از:

دکتر حمیدرضا نواب‌پور (دانشگاه علامه طباطبایی، مدیر مسئول و عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر مجتبی گنجعلی (دانشگاه شهید بهشتی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر فرزاد اسکندری (دانشگاه علامه طباطبایی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر عین‌ا... پاشا (بازنشسته دانشگاه خوارزمی، پژوهشکده‌ی آمار-مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر ماه‌بانو تاتا (بازنشسته دانشگاه باهنر کرمان، پژوهشکده‌ی آمار-مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدرضا فرید روحانی (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر زهرا رضایی قهرودی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد (دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر نادر نعمت‌الهی (دانشگاه علامه طباطبایی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی، پژوهشکده‌ی آمار-مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه).

ساناز مهندسی (پژوهشکده‌ی آمار، مدیر اجرایی)

تعداد مقاله‌های دریافت‌شده در سال ۱۴۰۱، بالغ بر ۸ مقاله است.

همچنین تعداد ۱۴ مقاله نیز از سال گذشته در مرحله‌ی ارزیابی قرار داشتند که از این تعداد، پس از طی فرایند ارزیابی از سوی داوران و جمع‌بندی نظر آنان در هیئت تحریریه، تعداد ۲ مقاله رد و ۱۴ مقاله برای چاپ در مجله پذیرفته شد. ۶ مقاله‌ی دیگر نیز در مرحله‌ی ارزیابی قرار دارند.

داوران (مشاوران) مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران در سال ۱۴۰۱

مریم شرفی	علی دولتی	رامین ایمانی
شیرین شعاعی	سکینه دهقان	تابان باغ‌فلکی
روشنک علی‌اکبری صبا	عبدالرحمان راسخ	احسان بهرامی سامانی
رامین کاظمی	علی‌رضا رضایی	حمید بیدرام
عباس مرادی	فرزانه رضی	رضا پورطاهری
رضا هاشمی	مجتبی زینعلی	فیروزه حقیقی

عناوین مقاله‌های منتشرشده‌ی سال ۱۴۰۱ در مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران

- ◆ Balanced Acceptance Sampling+m: A Balance Between Entropy and Spatially Balance,
- ◆ Semi-parametric Quantile Regression for Analysing Continuous Longitudinal Responses,
- ◆ Two-stage Procedure in P-Order Autoregressive Process,
- ◆ Vector Autoregressive Model Selection: Gross Domestic Product and Europe Oil Prices Data Modelling,
- ◆ Power Normal-Geometric Distribution: Model, Properties and Applications,
- ◆ Statistical Inference for the Lomax Distribution under Progressively Type-II Censoring with Binomial Removal,
- ◆ Nonparametric Regression Estimation under Kernel Polynomial Model for Unstructured Data,
- ◆ A Bayesian Nominal Regression Model with Random Effects for Analysing Tehran Labor Force Survey Data,
- ◆ Non-Bayesian Estimation and Prediction under Weibull Interval Censored Data,
- ◆ Machine Learning Models for Housing Prices Forecasting using Registration Data,
- ◆ The Lifetime Behavior of a New Discrete Time Mixed δ -shock Model,
- ◆ A New Class of Spatial Covariance Functions Generated by Higher-order Kernels.

مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران

مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران نشریه‌ای علمی (رتبه‌ی علمی ج)، در زمینه‌ی آمارهای رسمی و رشته‌های وابسته است که هر شش ماه یک‌بار و با هدف گسترش روش‌شناختی و سیاست‌های مربوط به گردآوری، پردازش، تحلیل، ارائه و اطلاع‌رسانی داده‌های آماری در حوزه‌ی آمارهای رسمی منتشر می‌شود.

دست‌اندرکاران انتشار مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران در سال ۱۴۰۱ عبارت بودند از:

دکتر محمدصادق علیپور (بازنشسته‌ی پژوهشکده‌ی آمار، مدیر مسئول)؛

دکتر محمد بامنی مقدم (دانشگاه علامه طباطبایی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر آرزو باقری (مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر سهیلا پروین (دانشگاه علامه طباطبایی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر عین‌اله پاشا (بازنشسته دانشگاه خوارزمی، پژوهشکده‌ی آمار- مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر ماه‌بانو تاتا (بازنشسته دانشگاه باهنر کرمان، پژوهشکده‌ی آمار- مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر رسول صادقی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدجلال عباسی شوازی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر مجتبی گنجعلی (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (بازنشسته دانشگاه شهید بهشتی، پژوهشکده‌ی آمار- مرکز آمار ایران، عضو هیئت تحریریه)؛

دکتر محمدباقر نوبخت (مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، عضو هیئت تحریریه)؛

عناوین مقاله‌های منتشرشده‌ی سال ۱۴۰۱ در مجله‌ی بررسی‌های آمار رسمی ایران

- ♦ عوامل مؤثر برشدت انرژی در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)؛
- ♦ تحلیل داده‌های رسته‌ای طولی پویا در جداول پیشابندی ناقص با استفاده از نمونه‌گیری گیر و بازگیر: مطالعه موردی آزمون دکتری نیمه‌متمرکز؛
- ♦ دانش، مدیریت دانش و مرکز آمار دانش‌بنیان؛
- ♦ بررسی رابطه بین نرخ بیکاری و نرخ رشد اقتصادی در ایران و کشورهای منتخب؛
- ♦ مطالعه آماری یافتن دوز بهینه فاز اول در بیماران مبتلا به لوسمی؛
- ♦ ارزیابی الگوهای سری زمانی برای نوسانات سرعت باد در ایستگاه هواشناسی انزلی؛
- ♦ بررسی تحولات زمان‌بندی ازدواج در ایران در سه دهه اخیر (۱۳۶۵-۱۳۹۵)؛
- ♦ جایگاه بخش آموزش در اقتصاد ایران با تأکید بر حساب ملی آموزش-۱۳۹۶؛
- ♦ تأثیر بی‌پاسخی واحدهای نمونه‌گیری اولیه بر برآورد واریانس تغییرات به روش جک‌نایف (مطالعه موردی: داده‌های آمارگیری نیروی کار سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹)؛
- ♦ سنجش شاخص فلاکت اقتصادی در استان‌های مختلف ایران و آثار اقتصادی بلندمدت آن؛
- ♦ بررسی طول مدت بیکاری، علل ترک شغل و ماندگاری در بازار کار ایران؛
- ♦ روش برآورد جمعیت دی‌فاکتو و مؤلفه‌های آن.

گزارش‌های تحلیلی پژوهشکده‌ی آمار

با توجه به اهمیت تحلیل اولیه‌ی آمار و اطلاعات منتشرشده برای استفاده دیگر کاربران، پژوهشکده‌ی آمار وظیفه‌ی خود دانست که در این حوزه ورود کند. لذا از بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ این موضوع را در دستور کار خود قرار و تعداد دو گزارش تحلیلی در سال ۱۴۰۱ منتشر شده است.

این گزارش‌ها بازتاب گسترده‌ای نیز در رسانه‌ها و محافل علمی و پژوهشی داشته‌اند. شایان ذکر است که اصل گزارش‌ها در وب‌گاه پژوهشکده به آدرس <http://srtc.ac.ir/analytical-reports> در دسترس است.

عناوین گزارش‌های تحلیلی منتشرشده در سال ۱۴۰۱

- شناسایی الگوهای فعالیت کاربران اینترنت
- پیش‌بینی نرخ تورم سالانه و نقطه‌ای برای فصل بهار سال ۱۴۰۲

فعالیت‌های کتابخانه، اطلاع‌رسانی و روابط عمومی

خانم مرجان صادقی
آزاد، کارشناسی
کتابداری، کارشناس
روابط عمومی و کتابدار
کتابخانه

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار به‌عنوان اصلی‌ترین حلقه ارتباط بین مدیران و کارکنان، می‌تواند به‌صورت نظام‌مند، برنامه‌ریزی‌شده و سنجیده در جهت ایجاد، حفظ و گسترش تعامل و تفاهم مدیران با کارکنان و ارتقاء سطح خدمات سازمانی اقدام کند.

محور اساسی کار روابط عمومی، کسب منافع برای کل سازمان است. در این میان نباید از نقش ارتباطات در افزایش بهره‌وری از امکانات و نیروی انسانی در سایه انعکاس هرچه بهتر فعالیت‌ها و مصوبات پژوهشکده‌ی آمار به جامعه و بهره‌گیری از امکانات و قابلیت‌های اجتماع و مشارکت عمومی افراد نیز غافل شد.

پس از شکل‌گیری ساختار جدید روابط عمومی با رویکرد ایجاد وحدت رویه، هماهنگی و انسجام در اجرای سیاست‌های مجموعه و مأموریت‌ها و امور محوله به روابط عمومی این واحد در پژوهشکده‌ی آمار، ایجاد شد. بخشی از وظایف این بخش عبارت‌اند از:

۱- انجام تبلیغات محیطی، تهیه متون تبریک و تسلیت و برگزاری مراسم ملی و مذهبی

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار برای پاس‌داشت مناسب‌های ملی و مذهبی اقدام به تهیه پوسترهای مناسبی، انجام تزیینات داخلی، تشکیل جلساتی نظیر جلسه‌ی گرامی‌داشت روز زن، ارائه لوح یادبود به مناسبت تولد همکاران و همسرانشان طی مراسمی با حضور رئیس پژوهشکده و تهیه عکس و خبر از مراسم نمود.

۲- تهیه گزارش از جلسات، وینارها، تفاهم‌نامه‌ها و ... و اطلاع‌رسانی اخبار، اطلاعیه‌ها و ... در وب‌گاه و سایر صفحات مجازی پژوهشکده

روابط عمومی پژوهشکده‌ی آمار به منظور اطلاع‌رسانی و نشر بهتر نتایج فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی خود در سال ۱۴۰۱، ۷۲ خبر و اطلاعیه، ۱ مورد متن گزارش‌های تحلیلی و ۴ مورد خلاصه نتایج طرح‌های پژوهشی، ۷ مورد گزارش

برگزاری وبینارهای آموزشی و... در وبگاه این پژوهشکده‌ی آمار و سایر صفحات مجازی مرتبط، منتشر کرد.

۳- تعامل و ارتباط با رسانه‌ها

همانگی انجام مصاحبه‌ها و نشست‌های خبری با ریاست پژوهشکده‌ی آمار

- مصاحبه رئیس پژوهشکده‌ی آمار با رادیو اقتصاد
- ۷۴ مورد پوشش اخبار و گزارش‌های تحلیلی پژوهشکده‌ی آمار در مطبوعات و رسانه‌ها

۴- عرضه‌ی محصولات پژوهشی

پژوهشکده‌ی آمار در راستای پیش‌برد و تحقق اهداف خود به‌منظور ارتقای سواد آماری جامعه‌ی علمی دانشگاهی و سازمان‌های اجرایی، با ارائه‌ی طرح‌های پژوهشی، تألیف و ترجمه‌ی کتاب‌هایی در این زمینه فعالیت دارد. لذا طرح‌هایی همچون تحلیل میدان تصادفی مارکوفی گاوسی و کاربرد آن در مدل‌بندی داده‌های، طرح آمارگیری از قیمت و اجاره‌ی مسکن، یادگیری آماری و کاربردهای آن در آمار رسمی، نمونه‌گیری از جوامع نادر، داده‌کاوی در آمار رسمی، به‌کارگیری پاراداده در آمارگیری نیروی کار ایران و ده‌ها طرح دیگر توسط دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزش عالی، سازمان‌های اجرایی مانند سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی خریداری شده و مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

کتابخانه

کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار فعالیت خود را در سال ۱۳۷۹، هم‌زمان با تأسیس پژوهشکده آغاز کرد. این کتابخانه، به‌منظور تأمین نیاز پژوهشگران، اقدام به تهیه‌ی کتاب‌های تخصصی در زمینه‌ی آمار و اقتصاد کرده است. در حال حاضر منابع موجود کتابخانه عبارت‌اند از:

📖 ۲۹۹۸ عنوان کتاب فارسی

📖 ۱۲۳۷ عنوان کتاب لاتین

📖 ۴۰۰ عنوان طرح پژوهشی

📖 ۱۱۵ مورد مواد سمعی و بصری فارسی و لاتین

📖 ۳۲ عنوان مجله‌ی لاتین الکترونیکی

امکان استفاده از منابع کتابخانه برای دانشجویان و پژوهشگران خارج از پژوهشکده، در محل کتابخانه وجود دارد. جستجوی منابع موجود از

طریق وب‌گاه کتابخانه، به نشانی <http://library.srtc.ac.ir> امکان‌پذیر است.

تعداد منابع موجود در کتابخانه

مجله‌های الکترونیکی موجود در کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار

- Australian & New Zealand Journal of Statistics
- Biometrics
- Communications in Statistics: Simulation and Computation
- Communications in Statistics: Theory and Methods
- Econometric Reviews
- Econometrical
- International Statistical Review
- Journal of Applied Statistics
- Journal of Economic Surveys
- Journal of Economics & Management Strategy
- Journal of Nonparametric Statistics
- Journal of Official Statistics
- Journal of Statistical Computation and Simulation
- Journal of the American Statistical Association
- Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)
- Journal of the Royal Statistical Society: Series B (Statistical Methodology)
- Journal of the Royal Statistical Society: Series C (Applied Statistics)
- Journal of Time Series Analysis

مجله‌های الکترونیکی موجود در کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار

- Mathematical Population Studies: An International Journal of Mathematical Demography
- Oxford Bulletin of Economics and Statistics
- Scandinavian Journal of Statistics
- Sequential Analysis: Design Methods & Applications
- Survey Methodology
- Significance
- Sociological Methodology
- Statistical Neerlandica
- Statistics :A Journal of Theoretical and Applied Statistics
- Stochastic Analysis and Applications
- Stochastic Models
- Stochastics: An International Journal of Probability and Stochastic Processes
- Teaching Statistics